

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejema: mesečno . . . " 1.70
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolna petlitvrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolna petlitvrsta po 18 vin.
== Poslano: ==
 enostolna petlitvrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izven dni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Goriške volitve.

Izid goriških deželnozborskih volitev je gotovo nepovoljen, vendar ne daje našim somišljenikom na Goriškem in njihovim prijateljem v drugih slovenskih deželah nobenega povoda za kako potrtost. Zalostno je gotovo, da je goriška S. L. S. priborila samo tri mandate, četudi so volilne številke v splošni in kmečki kuriji pokazale, da je stranka razen na Krasu povsod v absolutni večini napram vsem drugim strankam. To je žalostno in odgovornost zadene tiste pristaše S. L. S., ki so v svoji zaslepljenosti pri ožjih volitvah ali demonstrirali z abstinenco ali celo volili neodvisnes, to je liberalne kandidate. Toda to je dogodek, ki danes že pripada preteklosti. Za politiko treba računati z danimi dejstvi in se pripraviti za prihodnost.

Dano dejstvo je, da je dr. Gregorčičeva politika doživela popoln debakel. To dejstvo je človeško ginljivo, kajti dr. Gregorčičeva politika, to je dr. Gregorčič sam, njegova lastna politična eksistenca. Ginljivo je, da je na stare dni doživel ta polom. Na drugi strani se ne da tajiti, da je zadnja leta dosledno pripravljala ta polom z usodepolnimi političnimi napakami, kakršnih politični voditelj ne sme delati. Pred njegovimi očmi je nastajala in se krepko razvijala mlada struja S. L. S., čila, krepka, dela vesela in pogumna. Namesto da bi se tega veselil in mlade pritegnil k posvetovanju in sodoščevanju — je dr. Gregorčič odbijal čili naraščaj svoje stranke, obsojal njihovo delo, odločeval s suverennim zaničevanjem mnenja »mladinov« in jih celo žalil, kadar je prilika nanesla. Obdal se je z neprodorno steno, obstoječo iz nekaj starih penzionistov liberalnega izvora.

Tako je dosegel, da med njim in »mladino« ni bilo nobenega stalnega stika. V sled tega je že pri predzadnjih deželnozborskih volitvah pretlo to, kar se je zdaj zgodilo. Takrat se je posrečilo le posredovanju krajskih politikov S. L. S., združiti zopet obe struji S. L. S. in zajamčiti složne volitve in — zmago. Žalibog dr. Gregorčič ni hotel izvajati iz teh izkušaj potrebnih posledic. Ni hotel, da bila kandidate postavila cela stranka. Hotel je, da jih diktira manjšina večini. Tako je

prišlo do akutne krize in do popolnega poloma dr. Gregorčičeve politike.

Mogoče, da so mladini sokrivi. Mogoče, da niso znali dobiti pravega stika z voditeljem stranke in da so se premalo trudili predreti oni zid, ki jih je ločil od dr. Gregorčiča. Mogoče — toda v političnem življenju kakor v vojski nosisi odgovornost in prvi vrsti genral, voditelj; pa tudi on v prvi vrsti plača s svojo osebo. Politično je mrtev. Ostaja mu le še zadnja posledica iz njegove pogrešene, četudi z veliko doslednostjo zasledovane politike.

Volitve so pokazale, da pripada ogromna večina S. L. S. »mladi struji«. Gregorčič je mislil, da je narobe, pa se je temeljito zmotil. To je bila njegova znota. — Poglavitna njegova znota in temeljna napaka je pa bila, da ni nikdar postopal kot voditelj stranke, temveč le kot poglavar ene struje in mu ni bila glavna stvar, da zmaga stranka, t. j. da zmagajo načela, na kojih temelji stranka, — temveč le, da zmaga ožja struja. In ko je ožja struja podlegla, da niti ni prišla v ožjo volitev, — je izdal parolo: Bolje liberalci kot mladostrojari! Struja proti struji — ne stranka proti stranki. S tem je dr. Gregorčič oficijelno zapustil načelno stališče, na katero ga je vezala sveta dolžnost kot voditelja stranke in je krenil na pot osebne osvete. Zalostno, da moramo to pribiti, a naša dolžnost je. — Dr. Gregorčič mora nositi posledice. — Človeško ginljivo — v interesu naroda potrebno.

Stara struja goriške S. L. S. je razbita, razdrobljena. — V prvi razburjenosti je marsikak sicer dobromisleč »starostrojari« zgrešil in svoj glas pri ožjih volitvah zapravil. Zaupal je staremu voditelju. Bodi, kakor hoče. Sedaj je pot prosta za zdravo, enotno organizacijo S. L. S. na Goriškem! To je pozitivno dejstvo in velik dobiček S. L. S. iz zadnjih volitev. Proč s »strujami«, gori s stranko! Brez vsakega odloga naj se ustvari zdrava, enotna strankina organizacija — izključivši samo tiste elemente, ki v stranko nikdar spadali niso, ki so se ji pridružili samo radi raznih osebnih okolnosti, ki pa so bili in so v resnici liberalci. Tem naj bo pot v stranko enkrat za vselej zaprt! Oni so pripomogli, kar so mogli, da je dr. Gregorčič tako nesrečno nastopal. Onj so huskali proti mladini, to je proti večini S. L. S. Njihova mera je polna, proč z njimi!

Napram dobromislečim pa, ki so v dobri veri sledili paroli formalnega voditelja stranke — nobenih rekriminacij! Tesno združiti vrste in složno naprej proti krutemu sovražniku ljudstva — gnjilemu, lažnjivemu liberalizmu!

Liberalci se sadov svoje »zmage« ne bodo dolgo veselili. Pata morgana, katero danes gledajo, bo hitro minila in sledila bo zanje temna noč.

Za S. L. S. na Goriškem se pa šele zdaj začne pravi razvoj, novo, zdravo kretanje — ko začne stranka v celoti načelno delovanje. Načela naj loči-

jo, ne pa osebni interesi, osebno štreberstvo in osebna trmoglavost.

S. L. S. ima na Goriškem trdno podlagu. Ze danes je mnogo močnejša kot liberalna stranka. Pod umnim, načelnim vodstvom in po mirnem načelnem delu pa ne bo le v doglednem času priborila nazaj starih postojank, temveč si bode, kar doslej baš radi slabe breznačelnosti njene politike ni bilo mogoče — osvojila nove postojanke. Zato je pa dobro in koristno, da goriško ljudstvo vidj nekaj let liberalne poslance na — delu! Našim goriškim somišljenikom pa kličemo samo to: Organizujte se brez struj!

Mir skoraj zagotovljen.

OPTIMISTIČNO NAZIRANJE V BELGRADU.

Od našega belgrajskega poročevalca.
 Belgrad, 3. avgusta. Zelo visoka vojaška oseba mi je izjavila, da bo v desetih dneh na Balkanu ali mir ali se bo pa v odločilni bitki pri Čustendilu prelilo morje krvi. Srbski vojaški krogi z gotovostjo računajo na to, da bi se v teku enega tedna s 15.000 novimi žrtvami diktiral mir v Sofiji. Vendar so mnenja, da do tega ne pride. Iz najzanesljivejšega vira sem vzel, da sta Srbija in Grčija privolili v petdnevno premirje samo zato, ker je Rumunija dala garancije, da bodo Bulgari na vsak način sprejeli mir in pristali na zavezniške zahteve.

BULGARSKI PROTIPREDLOGI.

Bukarešt, 2. avgusta. Bulgarski delegati so stavili v plenarni seji mirovne konference sledeče protipredloge:
 1. Nova meja med Bulgarsko na eni in Srbijo in Grško na drugi strani naj se prične na stari srbsko-bulgarski meji in naj gre potem med Kumanovim in Krivo Palanko na jug na Ovčje Polje. Odtod med Velesem in Štipom čez Vardar do Murihova pri Bitolju in potem čez Moglen, Gjevgelijo in Kukuš čez Strumo k Orfanskemu zalivu, tako da ostanje mesta Kriva Palanka, Kočana, Kratovo, Štip, Radovište, Strumica, Dojran, Seres, Demir Hisar in Kavala pod Bulgarsko.
 2. Bulgarska ne prevzame glede Egejskih otokov nobenih obveznosti, češ, da spada vprašanje Egejskih otokov edino v kompetenco velevlasti.
 3. Bulgarska ne prizna nikake zahteve po odškodnini in o teh vprašanjih sploh noče razpravljati.
 4. Bulgarska pristaja na to, da se

sporna vprašanja glede stare srbsko-bulgarske meje rešijo pred internacionalno vojaško komisijo, ki naj jo imenujejo velevlasti.

5. Bulgarska akceptira načelo, da naj vse balkanske države v svojem ozemlju uvedejo šolsko in cerkveno svobodo.

Grška je svoje zahteve znatno omilila. Umaknila je namreč mejo od Makrija na Lagos, pripravljena pa je celo koncedirati za mejo izliv reke Meste, odkoder naj bi šla meja potem ob železnici proti severu, tako da ostaneta Seres in Drama v grških rokah. Severna mejna črta pa naj bi šla od Demir Hisarja preko Strume do Gjevgelije.

Med Srbi in Bulgari se pa tudi baje pripravljva sporazum. Predlog bulgarskih delegatov, naj bi meja šla čez Vardar, sploh ni resno mišljen. Išče se zgolj srednja črta med razvodjem Strume in Vardarja, ker na desni breg Vardarja Bulgari resno ne aspirirajo. Pravzaprav je edina težkoča le Kavala.

TUDI V SOFIJI UPAJO TRDNO V MIR.

Berolin, 3. avgusta. «Vossische Zeitung» poroča iz Sofije: Poročila iz Bukarešte so zelo omejila upanje, da se kmalu podpiše mir. Ob stališču, ki je Srbi in Grki zavzemajo, se bo komaj posrečilo v petdnevem premirskem roku doseči sporazum. Kljub temu se sodi, da se vojska ne bo nadaljevala, ker se poroča, da Turki prodirajo proti Gumuldžini.
 Kolín, 3. avgusta. «Kölnische Zeitung» poroča iz Sofije: Politični krogi so prepričani, da se sovražnosti več ne obnove in da se premirje še za deset dni podaljša, ker tako velesile, kakor tudi balkanske države ne žele, da se vojska nadaljuje.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušceki, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

»Kaj klepetaš, kakšna Pogonj?«
 »Onile dvor.« pokazala je z roko.
 »Pojdi k hudiču, ne mešaj se tu zraven!«

Ko je šla Mariš mimo romarjev, je zašepetala:

»Počakam vas za cerkvijo.«
 Vahtmajster je peljal celo gručo sumljivih oseb na popovo dvorišče in jim je rekel, naj pokažejo potne liste. Pop je opazoval ta prizor z verande.

Ko je pogledal potni list in pečat, je dovolil vahtmajster dotični osebi zapustiti dvorišče.

Popu je bilo to predolgo; poklical je vahtmajstra k sebi in mu rekel:

»Ti imajo vsi potne liste, ker so šli po poti . . . bolj potrebno bi bilo pogledati pri Malinovem.«

»Vi, batjuška, veste svoje, jaz pa svoje,« je odvrnil resno, »uradne forme se moramo držati. Zapovedal sem jim pokazati potne liste, torej jih morajo pokazati.«

»Medtem bodo pa zbežali drugi . . . uporniki,« je rekel pop jezno.

»Naj gredo k hudiču! Jih bomo že dobili, če ne danes, pa jutri,« se je nasmejal ter šel dalje ogledovat potne liste.

V tem trenutku je od cerkve naglo pritekel djak k popu in mu nekaj tiho zašepetal:

»Videl sem, batjuška, grmado ljudi, morda sto, morda dvesto . . .«

»Kje? Govori!« je zaklical pop nepotrpežljivo, medtem ko je djak lovil sapo.

»Za vasjo, šli so čez polje proti gozdu.«

»Protij kakšnemu gozdu?«

Djak je pokazal z roko proti zahodu.
 Ko je pop zvedel to važno novico, je hitel k vahtmajstru, ga potegnil na stran in rekel:

»Uporniki beže čez polje . . .«

»Tako, batjuška, ko končam, se bomo pa pogovorili.«

»Morda bi pa poslali za njimi stražnika?«

»Tako, batjuška, takoj!« in je dalje ogledoval potne liste.

Pop se je vrnil na verando ter začel izpraševati djaka o podrobnostih. Medtem je solnce zašlo za gozdom in nastal je trenutek, ko mrak začne zavijati travo, grmovje, debla dreves,

a meglena svetloba kakor presejana skozi gosto sito iz pajkovih nitok se umiče počasi na vrhunec drevja, na višine gričev in se izgublja na bledem zahodu.

»Česa želite, batjuška?« je vprašal vahtmajster in se delal utrujenega ter si brisal s čela pot s kariranim umazanim robcem.

»Rekel sem že, da beže zedinjenci čez polje h gozdu,« ter je pokazal z roko smer.

»Kdo vam je to povedal?« se je nasmehnul.

»Fjodor Pjetrovič!« je pogledal na djaka.

»Menda se mu je sanjalo, se je nasmejal, »to je čudak, prebiva tukaj, pozna okolico, pa ne ve, da je tam »Začarano močvirje«, ki se razteza pet milj daleč in da samo ptič more preleteti čezenj sponladí, a človek zamore čez samo kadar zmruže.«

»Prisegam pri Bogu, da sem videl na lastne oči!« je zaklical djak ter se trkal na prsi.

»Hm . . . ako je tako, bodo gotovo prenočili v gozdu nad »Začaranim močvirjem« in jutri zjutraj jih dobimo.«

»Toda utegnili bi zbežati,« se je vznemirjeval pop.

»Ej, ne,« pomirjeval ga je »vahmajster«, »moralí bi iti po poti, na most, tam patrolirajo pa objezdniki, ti

se ne šalijo in kar streljajo. Prišli so v past in prijeli jih bomo, kakor ma dlan,« se je smejal.

Ta brezskrbnost »vahmajstra« je tudi popa nekoliko pomirila, vendar je izpregovoril čez nekaj trenutkov:

»Kaj pa, ako je čez »Začarano močvirje« kakšen prehod?«

»Kaj pa mislite, batjuška?« je odvrnil z veselim glasom. »Vi še leto dni niste tukaj, ne poznate kraja, jaz služim pa že deseto leto.«

»Toda objezdniki jih morda ne bodo zapazili,« upiral se je pop, »in uporniki se bodo prikradili čez most.«

»Morda imate prav,« se je zamislil »vahmajster«.

Pop mu je prikimal, ko sta pa stopila na stran, mu je zašepetal:

»Ako vjamete te upornike, bom napisal raport ne samo vašemu načelniku, ampak celo gubernatorju . . . nagrada bo gotova . . . od moje strani dobite pa za vsako glavo deset kopejk.«

»Hm . . . to bi ne bilo slabo, koliko pa jih je?«

»Djak pravi, da sto, morebiti pa še več.«

»Sto?« začudil se je, »sto jih je cela banda, a so vsi uporni?« zasvetile so se mu oči.

Poročilo.

SRBI IN BULGARI NA POTU DO SPORAZUMA.

Bukarešt, 2. avgusta. »Neue Freie Presse« poroča: Iz dobro poučenega vira se javlja, da se Srbi in Bulgari kmalu zedinijo. Bulgarija dobi Radovište in Strumico, na kateri kraja polaga veliko važnost, Srbija pa dobi Štip in Kočano. Srbski in bulgarski delegati se jutri dopoldne posvetujejo in se ob tej priliki najbrže že odločijo sporna vprašanja. Rumunski in bulgarski delegati se jutri sestanejo v seji, v kateri se končno fiksira bulgarsko-rumunska pogodba.

SPORAZUM MED BULGARIJO IN RUMUNIJO.

Bukarešt, 3. avgusta. (Agence Télégraphique Roumaine.) Danes dopoldne so se sešli bulgarski in rumunski delegati h konferenci, ki ji je predsedoval ministrski predsednik Majorescu. Po posvetovanju, ki je trajalo do opoldne, se je doseglo sporazumljenje o vseh treh od Rumunije dne 21. julija formuliranih točkah. Črto nove meje so vrisali vojaški delegati, podrobnosti določijo pogodba. Glede na rumunske šole in cerkve v od Bulgarije osvojenih ozemljih se je sprejel na peterburški konferenci stavljeni predlog. Končno se je Bulgarija obvezala, da podere utrdbe pri Ruščuku in pri Lunili in da ne zgradi trdnjav v ozemlju, ki leži med navedenima mestoma in v okrožju 20 km od Balčika. Nova rumunska meja se prične 12 km pod Balčikom na prvem griču, ki je v zemljevidu označen s koto 265, gre do 10 km južno od Dobiča in se konča zahodno od Turtukaje, 9 km od vasi Turški Smit. Na posameznih točkah se nova meja po topografičnem stanju oddalji 15 do 16 km od vođoravne črte proti zahodu. Jutri ob 4. popoldne določena konferenca se prične že ob 10. dopoldne, da se lahko prej prično pogajati, ko poteče premirje.

PRITOŽBE O PREKRŠEVANJU PREMIRJA.

Sofija, 2. avgusta. (Agence Télégraphique Bulgare.) Predvčerajšnjim ob 11. dopoldne je bila ena grška kolona izpostavljena bulgarskemu ognju, ker je udrla iz soteske Kresna proti Džumaji. Poveljnik grških čet je drugi dan pisal bulgarskemu generalu, da so streljali Bulgari na z belo zastavo krite grške čete. Bulgarski general je obrazložil položaj in odklonil pritožbo. Nek srbski eskadron, ki se je umaknil iz Berkovice, je zažgal Virovico v okraju Berkovica. Vidin so obstreljevali Srbi do 31. julija. Zasebno se poroča, da so Srbi polovico mesta razdejali. Od civilnega prebivalstva je bilo ubitih 200, 600 pa ranjenih. Boji so se bili do 8 km pred mestom, ki je Srbi niso zavzeli.

Belgrad, 3. avgusta. (Iz uradnega srbskega vira.) Bulgarske čete so zopet prekršile mednarodno pravo. Poveljnik naših čet, ki oblegajo Vidin, je odposlal 31. julija ob pol 12. dopoldne enega častnika s tremi jezdecij v Vidin, da obvesti Bulgare o sklenjenem premirju in da naj se zato demarkacijske črte določijo. Parlamentarji so se podali z belo zastavo in s trobentačij proti trdnjavi. Ko so bili parlamentarji kakih 30 korakov od vasi Novi Seči oddaljeni, so Bulgari nanje iz strojne puške streljali. Srbski častnik ni bil ranjen, pač pa dva njegova spremljevalca. Bulgari so s tem prekršili določbe haške konvencije z dne 18. oktobra 1907, ki so jo tudi Bulgari in Srbi podpisali. Ta konvencija štiti življenje parlamentarja in njegovega spremstva. Po členu 32. se ne sme pričeti streljati na parlamentarja brez višjega dovoljenja. Ne more se trditi, da je v tem

slučaju kršil mednarodno pravo slabo poučeni priprosti vojak. Častnik, ki je ukazal streljati, je poznal natančno določilo mednarodnega prava in je moral videti, da se bližajo parlamentarji. Generalni štab je že poročal o kršitvah mednarodnega prava po Bulgarjih, ki so belo zastavo zlorabljali, plenili zasebno last, klali prebivalstvo, obstreljevali ranjence in mučili ter morili ranjence.

Belgrad, 3. avgusta. (Izvirno.) Bulgarske čete so izvršile novo prekršitev mednarodnega prava. 31. julija je poveljnik srbskih čet pri Vidinu poslal častnika s tremi konjeniki v Vidin radi določitve demarkacijske črte. Ko se je parlamentar z belo zastavo približal vasi Novoselo na 30 korakov, so Bulgari vsuli nanj mitralješki ogenj. Častnik je ostal nepoškodovan, dva spremljevalca sta bila ranjena. Ta težka prekršitev predpsov se je izvršila namenoma, ker se mitralješki ogenj ne more slučajno otvoriti, marveč samo po nalogu višjih, ki bi morali poznati predpise. Zato je vsako občevanje med našo in bulgarsko armado onemogočeno.

Belgrad, 3. avgusta. (Izvirno.) Glasom sklepa delegatov vseh vojujočih se držav bi imele biti sovražnosti med vojujočimi se strankami ustavljene dne 31. julija opoldne, nato se pa določiti demarkacijska črta med prednjimi deli naših in bulgarskih čet. Bulgari so v zadnjem hipu pred premirjem izkoristili megleno vreme in poizkusili svoje predstraže pomakniti naprej. Tu ni šlo za nobeno postojanko, marveč samo za kakih 100 metrov prostora. Vojska, ki je izgubila celo makedonsko bojišče, poizkuša natihoma brez boja osvojiti brezpomembno ozemlje 102 m. Tak poizkus se je Bulgarom pri Vlasini posrečil, na fronti pri Krivi Palanki pa se jim je izjalovil. Take nedostojne poizkuse so Bulgari izvršili na celi fronti — očitvidno ne vsled iniciative poveljnikov, marveč po nalogu višjih inštantc.

Belgrad, 3. avgusta. (Izvirno.) Premirje je preprečilo skorajšnji padec Vidina. 1. avgusta, pičlo uro pred objavo premirja, so naše čete zavzele vidinsko utrdbo pri Smrdanu, oddaljeno od glavne utrdbe 150 kilometrov. V utrdbi je ostala maloštevilna naša posadka. Kljub premirju so Bulgari še isti večer napadli našo četo, jo pogнали iz utrdbe in postavili ondi svojo posadko. Po protestu našega delegata za določitev demarkacijske črte so Bulgari svojo posadko umaknili. Utrdba je ostala nevtralna. Ta poizkus je očitno kršenje premirja. Enak poizkus so Bulgari izvršili pri Pirotu na prostoru Vrla glava, a njihov napad je bil odbit.

PREGLED ČEZ USPEHE GRŠKE ARMADJE.

Atene, 3. avgusta. (Agence d'Athènes) objavlja izvleček iz oficijelnega poročila o zadnji vojski. Grška armada se je po tem poročilu morala boriti z bulgarsko redno vojsko, ki je štela do 120.000 mož in z več tisoč bulgarskimi prostovoljci. V rednih bojih je prekoračila grška armada 300 km na zelo težavnem, goratem ozemlju, ki je za obrambo zelo pripravno in zato težavno za tistega, ki napada. Grki so z bajoneti zavzeli postojanke, ki so se zdele nepremagljive. Grki so morali očistiti od sovražnika gorovje Maleš in Perim, kjer so morali grški vojaki plezati 1500 do 2000 metrov visoko. Bitk je bilo 22, v katerih so vseskozi Grki zmagali. Najvažnejše so bile bitke pri Kilkišu, Demirhisaju in Kosturni, v prelazu Kresna, pri Limitliji in pri Džumaji. Grška armada je zasedla mesta Kilkiš, Dojran, Gevgeli, Demirhisar, Strumico, Petrici, Seres, Dra-

mo, Pečevo, Melenik, Meliomio, Nevropkop, Kavalo, Ksanti, Dedeagač, Lagoško pristanišče, Makri, Maronio, Gümüldšino in Džumajo. Ujetih je bilo 10.000 Bulgarov, ubitih in ranjenih 25.000 do 30.000, zarubili so Grki Bulgarom 120 topov, veliko pušk, municije in živil. V enem mesecu so Grki očistili Makedonijo, grška armada je sovražnika zagnala nazaj do bulgarske meje, ki jo je nameravala prekoračiti, a sovražnosti so se v tistem trenutku ustavile, ko je bila Grkom odprta pot v Sofijo. Po nekem oficijelnem komuniqueju je padlo v zadnjih bojih 35 grških častnikov, 75 jih je bilo pa ranjenih.

V ČEGAVIH ROKAH JE PEJČEVO?

Dunaj, 2. avgusta. Grško poslanštvo objavlja v »Neue Freie Presse«: Da se pojasni, če se nahaja Pejčevo v grški ali bulgarski posesti, obvešča grško poslanštvo, da je dobilo pravkar iz glavnega stana s 1. avgustom ob 11. uri ponoči datirano od načelnika generalnega štaba polkovnika Dusmanisa podpisano brzojavko, po kateri se nahaja vsled premirja določena demarkacijska črta severno od Pejčeva in Negreva. Pejčevo je torej v grških rokah.

PREDSTOJEČI KORAK VELESIL PRI PORTI.

Carigrad, 2. avgusta. Tukajšnja poslanštva potrjujejo, da nameravajo prijateljsko pri Porti nastopiti. Le eno poslanštvo še ni dobilo inštrukcij.

TURKI PRODIRAJO DALJE.

Sofija, 2. avgusta. (Oficijozno.) Kakor se pripoveduje, prodirajo Turki proti Gumuldžini.

TURKI HOČEJO ODRIN OBDRŽATI.

Carigrad, 3. avgusta. Iz Odrina je došla tu sem deputacija, ki je pri velikem vezirju in pri tujih poslanikih vložila prošnjo, da ostani Odrin pri Turčiji.

NEMČIJA IN TURČIJA.

Berolin, 2. avgusta. Govori se, da je državni tajnik za zunanje zadeve Jagow vplival na Nemško in na Orientalno banko, da Turčiji ne dasta nobene posojila, dokler ne zapusti onih krajev v Trakiji, ki jih je preko določil londonske pogodbe zasedla.

RUSIJA NE MISLI NA NOBENO SEPARATNO NASILNO AKCIJO PROTI TURČIJI.

Berolin, 2. avgusta. Z ozirom na francoske vesti se iz tukajšnjih kompetentnih krogih zagotavlja, da Rusija ne namerava izkrcati čet v Midiji. Sploh se velesile še ne posvetujejo o nasilnih korakih zoper Turčijo.

RUMUNIJA MOBILIZUJE DALJE.

Bukarešt, 3. avgusta. Iz Jasija se poroča: Radi suma vohunstva so preiskali več stanovanj Bulgarov. Vojno ministrstvo je izdalo ukaz, da se morajo mobilizirati vsi rezervisti letnikov 1895 in 1896, ki jih dozdej še niso mobilizirali.

AVSTRIJA NE NASTOPI PROTI SRBIJI.

Dunaj, 2. avgusta. Trdi se, da je avstroogrski poslanik v Bukareštu, knez Fürstenberg, obiskal Pašiča in mu izjavil, da Avstro-Ogrska ne namerava

nikakega nasilnega koraka proti Srbiji, tudi če Srbija vzdržuje svoje znane zahteve proti Bulgariji.

RUSIJA IN BULGARIJA.

Peterburg, 2. avgusta. Kljub demintiju se vzdržuje vest, da je bil Gešov v avdijenci pri carju in konferiral z merodajnimi ruskimi državniki.

SRBIJA IMA POD OROŽJEM NAD 500.000 MOŽ.

Belgrad, 3. avgusta. (Izvirno.) Glasom poročila vrhovnega poveljstva ima Srbija danes pod orožjem nad pol milijona mož.

VPRAŠANJE PROTEKTORATA NAD ALBANSKIMI KATOLIČANI.

Dunaj, 2. avgusta. Poročevalec »Piccola« trdi, da je obisk skadrskega nadškofa Sereggija na Dunaju veljal v prvi vrsti vprašanje avstrijskega protektorata nad albanskimi katoličani. Italija zavzema v tem oziru odločno stališče, da ima avstrijski protektorat v Albaniji prechat in consulta v Rimu izdeluje juridično spomenico glede tega. To vprašanje se bo moralo kmalu načeti. Protektorat nad katoliškimi Albanci v Srbiji in Črnogori pa je sploh že izven diskuzije, ker so velesile odločno proti temu, da bi Avstrija ta privilegij v srbskem in črnogorskem ozemlju obdržala.

DROBNE VESTI.

Peterburg, 3. avgusta. (Petrograjska brzojavna agentura.) Petrograjski poslanik Giers se je vrnil v Cetinje.

Belgrad, 3. avgusta. (Izvirno.) Včera so pripeljali v Belgrad 604 ranjence.

Belgrad, 3. avgusta. (Izvirno.) Vojni minister je odredil, da dobivajo vjeti bulgarski častniki plače od 250 do 80 dinarjev po svojem činu in vrhu tega za hrano po 250, oziroma 150 dinarjev na dan.

Atene, 3. avgusta. Ob zadnji bulgarsko-grški bitki pri Džumaji je padel major Georgios Kolokodronis, potomec slavnega vojskovodje ob veliki grški ustaji Theodorosa Kolokodronisa in nečak znane pisateljice princezinje Kolokodronis, ki je pred nekaj dnevi na Dunaju umrla. V tej bitki je padel tudi eden najhrabrejših grških častnikov, stotnik Velisarios, ki se je osobito pri Janici in pri Janini odlikoval.

PROTIPOSTAVNI NOVI NAČRTI VLADE ZA ČEŠKO.

Praga, 4. avgusta. »Prager Tagblatt« poroča, da namerava vlada oktroirati za Češko tako nov volilni red kakor tudi spravo med Čehi in Nemci. Nove volitve namerava vlada že po oktroiranem volilnem redu izvesti. Sedanjam kurijam se priklopi še ena nova: četrta kurija.

ČEŠKI PROTESTI PROTI KOMISARIJATU.

Praga, 4. avgusta. Izvršilni odbor češke centralistične (dunajske) socialne demokracije je sklenil protestirati proti IV. kuriji in zahteva enakost in splošno volilno pravico za češki deželni zbor, protestira proti upravni komisiji in proti povišanju doklad.

Praga, 4. avgusta. Narodni socialisti so priridili protesten shod proti komisarijatu na Češkem. Govorili so na njem Choc, Striberny, Lobotka, dr. Baixa in drugi govorniki. Po shodu so napravili zborovalci po mestu izprevod. Mir se ni motil.

»Pomislite tudi,« dodal je pop, »da se hočejo brezpravno prikraști čez mejo...«

»Hej, dobili jih bodo po grbi, morda jim še Sibirija ne odide,« se je nasmejajal; »torej dobro, batjuška, jaz jih bom vjel...« dobra reč je vaš raport in nagrada, toda jaz ne delam za denar, to je dolžnost, jaz napišem pa tudi v svojem raportu o vaši gorečnosti, batjuška!»

»Da bi le ne ušli!« je pripomnil pop.

»Batjuška, ali daste konja?«

»Hm... težko, toda ako je treba...«

»Zamogel bi vzeti v vasi konja od kateregakoli gospodarja, toda to bi vzbudilo sum...« dajte vašega.«

»Torej naj bo še to,« je vzdihnil pop.

»Hej, poslušaj, Nikander Filimonovič!«

»Poslušaj, brat, kaj ti pravim... vzemi konja iz hleva batjuške. Pohaj hitro v smeri proti mestu. Med potjo boš srečal patroljo objezdnikov, povedi jim v mojem imenu, naj dobro pazijo na pota in na most, kajti v gozdu nad »Začaranim močvirjem« so se skrili zločinci. Razumeš?«

»Razumem.«

»Poslušaj dalje... ko boš to povedal patrolji, odjahaj po poti proti Červonki, tam boš srečal drugo patroljo objezdnikov in povedi jim ravno tako. Ali več sedaj?«

»Razumem.«

»Torej v skok, vzemi konja in na pot!«

»Ne izmuznejo se nam, batjuška!« nasmejajal se je veselo.

»Bog pomozi,« je vzdihnil pop, »kaj pa mislite z revizijo pri Malinovem?«

»Hm... jaz sem prepričan, da kdor je hotel zbežati, je zbežal... revizija jih pa more prestrašiti in bi samo opozorila zločince.«

»Torej jutri s prvim svitom pojdemo v gozd...«

»Ali pojedete tudi vi, batjuška, z nami?«

»Tako, iz radovednosti,« odvrnil je ravnodušno.

»Hoče me vohuniti,« je sumnil v svoji duši »vahmajster«, »toda ako hoče pisati raport, naj tudi vidi mojo gorečnost!« Glasno je pa rekel:

»Kolkor več nas bo, batjuška, toliko bolj je, bomo lažje pazili, da nikdo ne ubeži.«

»Pa še djaka »Fjodora Pjetroviča« vzemimo s sabo.«

»Tudi ta ne bo škodoval.«

»Sedaj se pa oddahnimo, napijmo

se, snejmo kaj postnega in spat,« je prigovarjal pop.

»Če piti, pa piti, toda dolžnost je dolžnost. Naročiti moram županu, naj mi preskrbi zanesljivih ljudi v pomoč. Ako je treba prirediti lov, naredimo ga po gosposko,« smejal se je svojemu dovrtipu ter si gladil velike, košate brke.

»Torej izpijmo na srečo,« je odvrnil pop veselo, »pojčimo, in ti Fjodor Pjetrovič z nami.«

Izpili so po dva kozarčka žganja, prigriznili suhega kruha, potem pa je šel »vahmajster« k županu, da bi obvestil vaško policijo o jutrajšnjem pohodu.

Peter Malinov je medtem nakrnil živino in se potem vsedel na prag kakor pričakovanje revizije, ter poslušal in gledal, kdaj se bo pojavil sin ali hčerka, ali pa stražniki.

Kmalu po solnčnem zahodu je polni mesec priplaval na nebo ter razsvetlil celo okolico z blede, hladno svetlobo.

Kadeč iz kratke pipice je zagledal Malinovo najprej stražnika, ki je jahal na popovem konju.

To je vzbudilo njegov sum. Odjahal je proti mestu, morda je pop zahteval vojske na pomoč. Toda od druge strani ni bilo nobenih nemirov, če pa

večina zedinjencev ni bila pri zapovedani spovedi, še ni noben vzrok, da bi poklicali kozake. Saj ni prvo leto, da ne hodijo k spovedi, včasih so za to kaznovali v denarju, v poslednjih časih pa je tudi to ponehalo.

Morda pa radi Ležajskih romarjev. Ljudi je bilo mnogo, ker todi je najbližja pot in najbolj varna, kajti gozd se vleče tja do meje. Kdo ve, če ni kdo tega naznanil popu, in vojaki jih bodo preganjali.

Postal je nemiren in poklical je ženo, da bi se z njo posvetoval. Medtem pa je zagledal popovega kočijaža Gregorija iti po sredi ceste.

»Gre že v krčmo,« je zašepetal ženi.

»Da, tak pijanec ostane v službi,« odvrnila je žena zaničljivo.

»Ili, našel je svojega,« nasmehnil se je zlobno. »Pošten človek ne pojde k popu.«

»Poslušaj, Peter,« odvrnila je čez nekaj časa, »morda bi pa zvedel od Gregorija, kam je odjahal stražnik.«

»Hm... morebiti.«

»Torej obleci se in pojdi,« svetovala je žena.

»Imam še čas, naj se sam najprej napije, potem bo lažje z njim govoriti.«

»Pa da Mariš ne pride?« je vzdihnila mati.

(Dalje.)

Praga, 4. avgusta. »Venkov« priporoča, 1. da naj se proti vsem sklepom upravne komisije ljudje pritožijo in da naj prezirajo njene profiustavne sklepe. 2. Ne predlagajo naj se vloge, ki so se morale deželnemu odboru predlagati. 3. Pri izvedbi sklepov upravne komisije naj se uvede resistenca. 4. Prirejajo naj se protestna zborovanja proti upravni komisiji.

Dnevne novice.

+ Dohod Hrvatov na katoliški shod v Ljubljano. Posebni vlak iz Zagreba pripelje v Ljubljano v soboto, dne 23. avgusta ob 3. uri popoldne. Vse naše organizacije s tem opozarjamo, da takoj prično z delom, da bodo bratje Hrvatje na vseh postajah slovenskega ozemlja navdušeno in dostojno pozdravljeni.

+ Zdravje sv. očeta. Pijevi korespondenci se iz Rima poročajo, da vesti o poslabšanem zdravju sv. očeta v liberalnih listih nimajo nobene podlage. Ravno nasprotno je res, da se sv. oče ravno sedaj kljub svoji starosti kar najbolje počuti. Dasi je šele nedavno prestal hudo bolezen, vendar vsak dan po več ur dela in gre tudi vsak dan po večkrat na izprehod po vatikanski vrtovih.

+ Konfiskacija »Slovenca«. Sobotni »Slovenec« je bil konfisciran radi novice o postopanju dvornega svetnika Galamboša. Konfiskacija je vzbudila splošno pozornost, ker je v notici le kritika postopanja dvornega svetnika v zadevi načelnika na goriškem državnem kolodvoru Wieserja. Ostrejše opazke smo celo iz notice črtali! Zanimivo je, da »Soča« in »Edinost« na Primorskem nista bili konfiscirani, dasi sta priobčila isti oklic in dasi sta Wieser in g. Galamboša na Primorskem, na Kranjskem pa sta bila konfiscirana radi istega oklica »Slovenec« in »Narod«. Na Kranjskem je za slovensko časopisje drugačna svoboda kakor na Primorskem?! Treba bo v te razmere na Kranjskem temeljito poseči. Železniškega dvornega svetnika ne bi smeli niti toliko kritizirati kot se sme minister. Našim čitateljem bomo seve preskrbeli, da bodo vsi ob prvi priliki brali konfiscirano notico. Zanimivo je pa postopanje pri konfiskaciji tudi v drugem oziru. Na cenzuri je bil »Slovenec« ob četrti na 5., konfiscirati so ga pa prišli ob 6. uri zvečer! — Dasi nam je pošta vrnila vse naslove, je vendar vseno lahko mogoče, da »Slovenca« eden ali drugi izmed cenj. naročnikov ni prejel. — Komur sobotna številka (druga izdaja) niti z današnjo pošto ni došla, naj jo izvoli reklamirati; zadostuje navaden list papirja (brez znamke) s kratko opombo: »Reklamiram šteč. 176. »Slovenca«.

+ Shodi Slovenske Ljudske Stranke. Včeraj popoldne se je vršil dobro obiskan shod v št. Joštu pri Vrhniki. Govoril je poslanec Gostinčar. Na shodu se je izrekla soglasno zaupnica poslancem in ogorčenje nad podlo pisavo liberalnih listov na naše poslance. — Popoldne pa se je vršil shod v Podlipi, kjer je govoril poslanec Gostinčar. Tudi tu je bil shod dobro obiskan in je istotako izrazil zaupanje v strankinemu vodstvu. Govoril je tudi g. Stanovnik iz Horjulja.

+ Shod pri Sv. Križu pri Litiji je bil včeraj zjutraj izborna obiskana. Predsedoval je shodu župan Miklavčič, poročal pa je o političnem položaju dr. Zajec. Na shodu je vladalo izborna razpoloženje, zanimanje zborovalcev za gospodarska in politična vprašanja veliko. Stranki, načelniku stranke in dr. Zajcu je izrekel shod zaupanje.

+ Shod v Dolih pri Litiji se je vršil včeraj popoldne. Obiskali so shod skoraj vsi volilci dolske fare. Temu shodu je predsedoval župnik Filler, poročal pa je dr. Zajec. Dr. Zajcu, načelniku stranke dr. Šusteršiču in stranki je bilo izrečeno zaupanje brez ugovora.

— Shod v Dravljah. Včeraj je priredila Jugoslovanska Strokovna zveza v Dravljah lep društven shod, kamor je prišlo lepo število mizarjev. Na shodu so poročali urednik Krhme, Mejač, Babnik in Erman. Več o tem bo prinesel delavski list »Naša Moč«.

+ Volitve v Inženirsko zbornico za Tržaško, Goriško, Istro, Kranjsko in Dalmacijo se bodo vršile v Trstu dne 6. avgusta. Dnevni red je naslednji: sestavitev zbornice, volitev funkcionarjev, določitev članarine in slučajni predlogi. Predsedstvo se bo volilo na šest let in bo sestavljeno iz petih italijanskih članov in dveh namestnikov, do čim bodeta Nemca in Slovana po dva. Pregledovalca računov in njihju namestnika bodo pa volili vsi člani zbornice. — Iz tega se vidi, da bo ta »po narodnostih sestavljena zbornica« italijanska.

— Predsednik deželnega sodišča gosp. Elsner je z današnjim dnevom nastopil večtedenski dopust. Njegove posle je pre-

vzel deželnosodni podpredsednik gospod dvorni svetnik Pašk.

— Požar v Gameljnah. — Človeške žrtve. V nedeljo, dne 3. t. m., ob četrti na 12. uri je nastal nenadoma požar v Zg. Gameljnah pri Janezu Kregarju, domače Matevževcu, ki je zahteval človeško žrtve. Vnela so se tudi sosedna poslopja Medveška in Pavlina, in le malo je manjkalo, da ni postal požar enak tomačevskemu. Domače gasilno društvo je bilo takoj na mestu ter pričelo reševati na najbolj nevarnem kraju. K sreči je bila noč mirna in brez vetra, sicer bi bili vsi naporji ene same brizgalne brezuspešni, ker se poslopja takorekoč drugo drugega tiščijo. Domače gasilno društvo se je lotilo najprvo reševanja živine. Živino, dasiravno je bilo že vse okrog v plamenu, se je posrečilo rešiti; pač pa so morali pozneje dve kravi zaklati. Brat hišne gospodinjice, star 60 let, je ležal z gospodarjem na hlevu. Ko je izbruhnil ogenj, se je gospodar umaknil s hleva; na ženinega brata, ki je moral gotovo trdo spati, je pa v razburjenosti pozabil. Ko so prišli gasilci, je bilo že prepozno. Ogenj ga je prehitel ravno, ko se je hotel vzpeti po lestvi na tla. Našli smo ležečega z glavo naprej ob zidu na hlevu. Bil je popolnoma spečen. Na pomoč so prihitela tudi gasilna društva: St. Vid s predsednikom Kranjske deželne gasilske zveze, Tacen z županom A. Tršanom, Ježica, Vižmarje, Guajclje, Črnuče in Nadgorica, na čelu jim načelniki. S tolikimi brizgalnami se je ogenj hitro omejil. Sosedna gasilna društva so odkorakala ob pol 3. uri zjutraj. Proti jutru se je požar zopet ponovil; domače gasilno društvo je ostalo na pogorišču in ob deseti uri popoldne še prav pridno gasilo. Ranjenih in opečenih je bilo 7 gasilcev, med njimi dva precej nevarno. V deželno bolnišnico v Ljubljano so pripeljali oba nevarno opečena posestnika 67letnega Janeza Kregarja in 62letnega Janeza Pavlina. Oba sta opečena na glavi, rokah in nogah.

— Velikanski obisk v Postojnski jami. Včerajšnji posebni vlaki so pripeljali velikanske množice občinstva v našo svetovno jamo. Parnik iz Benetk je imel 960 tujcev, parnik iz Portorose 620. Dunajski posebni vlak 846, iz Opatije 1200, iz Trsta 1920, iz Celovca 670, iz Reke 1100, iz Pulja 590, iz Ljubljane 962 in še mnogo drugih vlakov, tako da je presegalo število obiskovalcev 11.000. V notranjih jamah je vladal tak naval, da se je le polagoma moglo priti naprej. Ob bajni razsvetljavi je vladalo najboljšo razpoloženje, za kar je skrbel v prvi vrsti tamošnja godba, izvrstna jamska restavracija in kavarna. Jamska pošta je imela velikansko opravko, zakaj oddanih je bilo nad 50.000 razglednic. Marljivo sestavljena reklama, ki je bila razprostrta čez celo našo monarhijo, se je torej izborna obnesla, kar dokazuje velikanski obisk, in je to v prvi vrsti zasluga neumorno delavnega oskrbnika gosp. Andreja Perko. Tudi železniška uprava na postaji je izborna funkcionirala in se je obrat brez vsakih zamud izvršil.

— Povišanje števila rekrutov. »Militärische Rundschau« se je 2. t. m. pečala z vprašanjem povišanja števila rekrutov. List poročajo, da leta 1912. niso potrdili 50.000 za orožje sposobnih rekrutov, kar dokazuje, da bramlana sila prebivalstva še ni dovolj izčrpana in da se število rekrutov pri nas lahko poveša, ne da bi se manj kakor zdaj zahtevalo za vojaško službo od mladeničev. Iz tega članka se sklepa, da namerava vojna uprava število rekrutov za 50.000 mož povišati.

— Berneckerjev spomenik sv. Janeza Nepomuka za Kranj. Mojster Bernecker izdeluje sedaj spomenik sv. Janeza Nepomuka, katerega je podaril Majdičev testament Kranju. V naravni velikosti leži sv. Janez Nepomuk, oklenjen od dveh polipov na skali. Obdajala ga bo od vseh strani do prsi voda. Smrtne bolečine se mu berjo z obraza; gledalca se zdi, da zdaj pa zdaj mora izdihnuti. Cela osnovna plošev in svetnik sta izsekana iz enega kosa marmorja. Kako minucijozno delo je to; treba je le pomisliti, da mora umetnik v mrtvem kamnu spoznati že vsako točko osnutka; en sam napačen udarec in cela ogromna skala marmorja je nerabljiva. Ta osnovna plošča s sv. Janezom bo stala popolnoma pri tleh, da bo gledalec stal tik ob bregu reke. Nad glavo se mu vzpenja mogočen obok Karlovega mostu v Pragi, s katerega je bil leta 1383. na povelje češkega kralja Vaclava IV. pahnjen v srebropeno Vitavo, ker istemu ni hotel izdati, kaj se mu je kraljica Ivana spovedala. Na mostu pa bo stal v skoro nadnaravni velikosti kip kraljice Ivane. Popolnoma izdelan je že model iz mavca, na katerem je opazovati idealno lepe oblike kraljičine žalne postave. Posebno krasen je njen obraz, katerega je umetnik študiral pri treh modelih. Spomenik bo stal, kakor določa Majdičev testament.

na malem trgu pred Majdičevo hišo, v kateri je nastanjena c. kr. okrajna sodnija v Kranju. Obdajal ga bo pas ruše, v ozadju pa smreke. V celem se bo dvigal kake 3 in pol metre visoko.

— Iz politične rač. službe. Računski oficial Ferdinand Staudacher je imenovan za c. kr. rač. revident, rač. asistent Jožef Truger za c. kr. rač. oficiala in rač. praktikant Bruno Klauer za c. kr. rač. asistenta.

— Iz politične konceptne službe. Prov. deželnovladni koncipist dr. Viljem Pfeifer v Krškem je imenovan za def. deželnovladnega koncipista ad personam.

— Iz finančne službe. Narednik 17. pešpolka Ferdinand Leske je imenovan za prov. kancelista na ljubljanski finančni prokuratorji.

— Smrtna obsodba. Okrožno sodišče v Tuzli (Bosna) je kmeta Salviča in njegovo ljubimko kmetico Salkanovič, s katero sta skupaj umorila Salkanovičinega moža, — obsodilo na smrt na vešalih.

— Rezervisti se odpuščajo domov. Iz Zadra se poroča 2. t. m.: Danes je skozi Zader plulo proti Trstu in Reki več parnikov, ki so bili prenapolnjeni z rezervisti in polkov, ki se nahajajo v območju 15. in 16. zbor. Rezervisti so šli na 21 dnevni dopust. Vsi dislocirani dalmatinski polki so se pred tremi dnevi vrnili na svoja stalna mesta. Iz Šibenika se pa poroča: Nad 500 rezervistov, ki se v jeseni niso odzvali pozivu pod orožje, so vpoklicali sedaj in so imeli dne 1. avgusta nastopiti službo. Prišlo jih je pa samo 10, ostali so v Ameriki.

— Odpošiljanje pisemske pošte za Solun. Vsled zopetne otvoritve železniškega prometa na progi Belgrad-Solun se bo pisemska pošta za Solun zopet normalno po suhem via Belgrad-Skoplje odpošiljala.

— Razpis učiteljskih služb. V šolskem okraju ljubljanske okolice se razpisuje sledeča učna mesta z zakonitim prijemki v stalno nameščenje. 1. Tri učna mesta na osemrazredni deški ljudski šoli v Spodnji Šiški, in sicer eno učno mesto z omejitvijo na moške prosilce, obe drugi učni mesti pa brez takšne omejitve. 2. Eno učno mesto na šestrazredni ljudski šoli pri D. M. v Polju. 3. Eno učno mesto na šestrazredni ljudski šoli na Vrhniki. 4. Nadučiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v št. Jurju. 5. Eno učno mesto na dvorazredni ljudski šoli v Preski. 6. Eno učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli z začasnim drugim razredom v Škocijanu. 7. Po eno učno in voditeljsko mesto na enorazrednih ljudskih šolah v Rakitni, Zapotoku in Zelimljem. — Pravilno opremljene prošnje za eno izmed teh učnih mest je za vsako posebej predpisanim službenim potom vlagati do 31. avgusta 1913.

— V deželni bolnišnici je umrl posestnik Janez Sešek s Holmea.

— Iz Tržiča. Lov občine Sv. Katarina je bil 2. t. m. na dražbi oddan. Zdražil ga je g. baron dr. Karol Born za izredno veliko vsoto 1150 K. S tem je imela občina lep dohodek. Do sedaj se je letno plačevalo za lov 400 K.

— Umrla je na gradu v Bistri graščakova vdova gospa Marija Galle, rojena Mayer, stara 79 let.

— Tatvine v Novem mestu. Ni dneva, da bi se tu ne prigodila kaka tatvina. Mesec julij je pa za te kritičen. V mesecu istega je ukradel neznanec g. Seidlu voz in ga odpeljal. Na sodniško dvorišče se je prvič v sredi meseca julija vthotapil tat in ukradel kure slugi Robinsku, 26. t. m. pa zopet državnemu pravniku Kremžarju, 28. pa se je vthotapil v Pintarjevo hišo in ukradel tam stanujočim več obleke. Zasedel je ga, a ga le ne dobe. Na sumu pa je in oko postave išče Janoša Grozdek iz Beline. Ta je dalje časa taval po Novem mestu in zdaj zadnji čas izginil.

— Prošnja. Odboru za Flegeričev spomenik je došlo do sedaj od prijateljev in znancev pokojnega pesnika ter drugih rodoljubov slovenskih toliko denarnih prispevkov, da so z njimi pokriti stroški za oba spomenika (nagrobnik in plošča na domu). Ker pa bode imel odbor tudi ob slovesnem odkritju, ki se vrši dne 17. avgusta t. l., pri Sv. Bolfenku na Kogu in pa v Vodranjih, še dokaj stroškov, na katere prej misli ni, in ker manjka v imenu p. n. darovalcev še precej imen onih čislanih gospodov, ki so bili s Flegeričem — kakor povzamem iz zapuščine — pokojnega pesnika — v precej ozki prijateljski zvezi, zato se obračamo tem potom še enkrat do vseh častilcev Flegeričevega spomina, ki še niso nič darovali, naj nam naklonijo blagohotno še kak prispevek, da nam bo tako mogoče častno izvesti nalogo, ki si jo je zadal v tem oziru odbor. — Opoznimo se, da objavimo po končanem odkritju Flegeričevega nagrobnika in spominke plošče vsa imena p. n. darovalcev, tudi onih, ki smo jih bili svojačeno že izkazali. Denarne prispevke sprejema bla-

gajnik odbora J. Kolarič, posestnik ali pa tajnik A. Kosi, nadučitelj, oba v Središču. — Odbor za Flegeričev spomenik v Središču, dne 30. julija 1913.

— Denuncijanstvo pred sodiščem.

Dne 31. julija je stal pred sodiščem Jože Zurc, župan v Kandiji, obtožen radi kršitve živinskokužnega zakona. Obtožnica ga je obdolžila, da je zdravil Colnarjevega konja iz Lešnice, da je ta imel garje in da je opustil naznaniti bolezen politični oblasti. Stembur je šolan živinozdravnik, pa garji ni konstatiral in jih ni mogel, ker jih konj ni imel, temveč je bil le od »aftre« obriban in imel rano. Napravila se je ovadba le iz gole izmišljenosti in kruhaželjnosti, ker Zurc ljudem zdravi živino, ne da bi kaj računal. Konj je šele mesec dni na garjah zbolel. Zurc je bil oproščen.

— Zaročil se je kr. štabni računovodja v Varaždinu g. Ivan Albert Dominis z gospico Dragico Križnjak, učiteljsko pripravnico. Bilo srečno!

— Ponesrečil se je v soboto popoldne profesor Baglama s Sušaka. Vozil je s kolesom z Brezjaj proti Otočam ter zadel na hudem ovinku pred mostom v kamenje. Zletel je v zrak ter se parkrat prebrnil. Zadobil pa na srečo ni težjih poškodb.

PROTESTANTOVSKÉ VERSKE ŠOLE.

»Wiener Zeitung« objavlja 1. t. m. odlok naučnega ministrstva, s katerim se izpremeni več določil evangelijske ustave z dne 9. decembra 1891. Tudi katoličane morajo zanimati nova določila glede na evangelijske ljudske, oziroma meščanske šole. Ne glede na državno nadzorovalno pravico se podvržejo nadzorstvu in vodstvu župnika in presbiterov, seniorjev in superintendntov. Za učitelja se more izvoliti in potrditi le tisti, ki poleg državne učiteljske izkušnje in uravne neomadeževanosti tudi cerkveno živijo. (»Betätigung kirchlicher Sinnes.«) Čisto nič bi ne škodilo, če bi se ukazalo tudi učiteljem, ki uče katoliške otroke v Avstriji, da žive tako, kakor Cerkev uči in zahteva. Kar država zahteva od učiteljskega oseba na evangelijskih šolah, naj tudi zahteva od učiteljskih v šolah, ki jih obiskujejo katoliški otroci. Evangelijske šole so zdaj postale strogo verske šole. Kar velja za protestante, naj velja tudi za katoličane. Kar zahteva država od učiteljskega oseba na evangelijskih šolah, naj zahteva tudi od katoliškega učiteljskega. Kakor je zdaj, je žalostno dovolj, ker smatra toliko učiteljev boj proti katoličanstvu in proti duhovništvu za svojo prvo in glavno dolžnost. Če morajo nadzorovati po novih predpisih evangelijske šole evangelijske cerkvene oblasti, naj se tudi šole, ki jih obiskujejo katoličani, nadzorujejo po katoliških cerkvenih oblastih. Predprave, ki jih je glede na evangelijske šole dobila zdaj evangelijska cerkev, zahtevamo tudi katoličani za svojo cerkev.

Primorske vesti.

p Volitve v okrajno bolniško blagajno na Reki so razveljavljene, ker se je dokazalo, da so bile nepravilne.

p Vojaška vest. S 1. avgustom je bil transferiran stotnik-avditor dr. Aleksij Gulovič iz Zagreba v Trst.

p Krasna podoba v cerkvi. V Pulju se mudi arhitekt profesor Natale Tomasi, ki izvršuje v cerkvi »Madonna del mare« veličastno podobo v mozaiku, predstavljajočo poslednjo sodbo in obstoječo iz 46 človeških figur, nad katerimi plavajo božji krilatci v nebeški slavi. Nastajajoča podoba je stala Tomasija že mnogo truda in globokega proučevanja umetnosti in liturgike.

p Poročil se je blagajnik slovenskega gledališča v Trstu g. Anton Muha z gđc. Antonijo Mayer.

p Norosti na plesu. Devin, dne 28. julija. K dopisu »Norosti na plesu«, ki je bil objavljen v številki 167., moramo dodati nekoliko pojasnila. Ples se je vršil javno in ne v krmu. Obstreljen je bil družinski oče Jožef Rojec iz Stivana, ki je gledal ob strani in imel enega otroka pri sebi in Jožef Pahor iz Jamelj, 19letni mladenič. V nevarnosti so bili pa še drugi gledalci. Vsa stvar ima pa globokejše svoje korenike, kakor se zdi. Pred meseci se je obesil v Jamljah splošno priljubljen mladenič, edinec svoje matere, baje radi tega, ker ga je dekle zapustilo in začelo znajuje z onim tujcem, ki se je sedaj hotel maščevati radi tega, ker mu fantje niso pustili zahajati v Jamlje. — Sadovi nepretrganih plesov so za nas silno žalostni in posledice občutljive za cele družine.

p Turek iz — Prusije. Pri turškem konzulu v Trstu se je oglasil pruski pomorščak Henrik Paase, ki nima ne stal-

nega dela, ne stanovanja. Predstavil se je s tujim potnim listom za Turka in zaprosil podpore. Da bi se pa ubogo Turčijo tako vleklo, je pa le ujezilo konzula in dal je »Turka« zapreti. Sedaj pa premišlja Turek o svojem turškem nagljenju.

p Prvi mladeniški tabor v Splitu je zbral do 500 navdušenih mladih mož, ki manifestirajo moč hrvaškega katol. mladeniškega gibanja v Dalmaciji.

p Nevihata v Pulju. V četrtek jutro je divjala nad mestom Puljem strašna nevihta. Groma in bliska ni bilo konca in strela je udarjala venomer. Zapeljala se je v več hiš, kjer je omotila ljudi, posebno hudo pa je zagospodarila v mornariški pralnici. Tu se je namreč radi žveplena puha onesvestilo več delavk, ki so jih morali odpeljati na njih domovja.

p Posledica prečute noči. Po prečuti noči so se vračali v nedeljo zjutraj trije pomorščaki na krov ladje »Borgolauro«, ki je zasidrana ob pomolu v Miljah pri Trstu. Pijani so bili vsi trije, a dva sta prišla preko brvi srečno na krov, tretji — 57 let stari kurjač Peter Petronio, — pa je omahnil in padel v morje. Začel je v obupu klicati na pomoč, a onadva sta odkrevsala v kabino, ne da bi mu pomagala iz vode. In tako je utonil. Šele čez četrt ure sta se tovariša domislila, da Petronio ni in sta ga šla iskat. Našla sta ga pa mrtvega.

p Samoumor vojaka. V soboto zvečer so našli na državni železniški progi med Vrdele in Opčino strašno razmesarjeno truplo artiljerista 8. polka Adolfa Adlerja z Dunaja. Imenovani polk se mudi sedaj na manevrih okoli Senožeč in to priliklo je porabil Adler, da je šel pod vlak. Pri truplu so našli zaprto pismo, ki govori o vzrokih samoumora.

p Otrok z gorečo svečo. Pet let stara deklica Karolina Scrobolle v Trstu je ravnala tako nerodno z gorečo svečo, da se ji je vnela obleka, ki ji je na telescu zgorela. Otrok je strašno ožgan in se vije bolečin.

p Tatovi na krovu. Pri prihodu parnika Polacky v Trst je policija zaprla štiri Grke in dva Dalmatince, može posadke, ki jih je bil avstro-ogrski konzulat v Carigradu primerno priporočil, češ, da so krivi, oziroma sumljivi tatvine. Možakarji so se zelo začudili, ko so zagledali, kako škili oko pravice z obrežja na krov, na katerem so se smatrali varne.

p Tujci v Trstu. V nedeljo med 12. in 1. uro je prispelo v Trstu s tremi posebnimi vlaki iz Prahe in Brna po državni železnici 1500 tujcev.

p Premlada huda kri. Petnajst let stari pastirček Marko Radolović nekje iz okolice Poreča, se je sprl s svojim vrstnikom in tovarišem Natalijem Radmanom, katerega je dolžil, da je on kriv, da sta se izgubili dve ovci. Radman je seveda ugovarjal in to je Radolovića tako raztožilo, da je potegnil iz žepa pištolo, s katero je hotel ustreliti tovariša. Bil bi tudi gotovo izvršil svoj zločin, da ni prihletel o pravem času kmetovalec, ki je fantetu izbil orožje in ga javil sodišču.

p Razpisan c. kr. poštni urad. Mesto poštnega odpravnika je razpisano v Marčani pri Vodnjaju. Paval za poštnega sluga znaša 504 K. Prošnje je vložiti v teku štirih tednov.

p »Quo vadis«. Poročali smo bili, s kakim uspehom in kolikokrat se je upričarjal v Trstu v Fenice Teatru slovit film »Quo vadis«. Ljudstvo je s posebnim užitek sledilo razvoju dejanja in sedaj se je ravnateljstvo zopet odločilo, da še priredi par predstav. To je dokaz, da se da ljudstvo navdušiti tudi za kaj drugega nego ogaben šund.

p Čreda jancev ukradena. Ene preteklih noči so mesarju Blažu Červaju v Vrsaju neznan lopov ukradli kar 36 jancev. Zandarmerija, ki je začela zadevo takoj zasledovati, še ni prišla do nikakih rezultatov.

p Zaročil se je gosp. Ivo Turina, stavbenik na Sušaku, z gdnjo Olgo Fürst, hčerko tukajšnjega trgovca g. Mavra Fürst.

p Smarntonosen napoj za otroka. Kmetovalec Anton Novak v Bujah je dobil od zdravnika nekaj strupa v stekleničici s prinosno etiketo; imel bi ga naj za svojo lastno uporabo. Možno pa je shranil doma svoj strup tako neopredeljeno, da so ga dobili otroci. Ko so namreč Novakovi nekega dne odšli na delo, je ostal doma samo kakih osem let star deček, ki je moral paziti na svojega tri mesece starega brata v zibelki. In to je postalo usodno, kajti ko je dete začelo vpiti, je splezal deček na policjo po strup, ki ga je ponudil otroku, češ, potolaži se. Otrok je seveda pil in kmalu umrl.

p Carlin je na svobodi. Nadzornika policijskih agentov Aleksandra Carlina v Pulju, o katerem smo poročali, da je bil aretiran radi oskrumbe, je okrožno sodišče v Rovinju velelo izpustiti.

p Trgovec s človeškim mesom. V Trstu so zaprli Demetrija Mamolo iz Ogulina na Hrvaškem, ki je oglaševal

val po listih, da išče »tajnic« za razna podjetja, kjer bo malo dela pa dobra plača. Dekleta so se seveda javljala, a ena je bila tako brihtna, da je Mamolo takoj naznanila policiji.

p Izjavljene nade dveh tatov. Mariji Spernetovi na Kontovelju nad Trstom je bilo pred dnevi ukradeno nekaj zlatnine in pa hranilna knjižica za 250 K. Nekaj časa se ni vedelo o tatuh ničesar, a kmalu po tatvini se je pojavila pri neki tržaški banki 47 let stara Jera Avberjeva, ki je hotela dvigniti denar. Zensko so seveda takoj prijeli. Povedala je, da ji je dal knjižico 29 let stari Franc Ferluga, ki je čakal na denar v neki krčmi. Policija je segla takoj tudi po Ferlugi, ki je znan kot delomrzen potepuh in ga je zaprla z Avberjevo vred.

p Tatvina v poštnem skladišču. V poštnih skladiščih v Trstu, ki hranijo za telefonske svrhe baker, kositer in druge kovine, so odkrili precejšnjo tatvino, segajočo že par let nazaj. Zaprli so že nekaj težakov in nižjih službencev.

p Rimske starine v Trstu. Pod vodstvom ravnatelja tržaškega zgodovinsko-umetniškega muzeja kopljejo sedaj delavci krog takozvanega »Rihardovega oboka« v Trstu, ki so ga odkrili šele pred par leti in iščejo rimskih starin. Iz neke stare listine se tudi posnema, da mora biti nekje pri oboku zakonpan lonec starinskega denarja, a ni izključeno, da je oni zapisek nastal le vsled neutemeljenih govoric. »Rihardov obok« je preostanek rimske dobe, ki jih je v Trstu zelo malo.

p Idealna rodbina. V Trstu je bilo pozvano rešilno društvo k neki rodbini. Kaj se je bilo zgodilo? Nadzorujoči zdravnik, ki je prišel na dom, je konstatairal, da leži po tleh in povsod in tod kak član rodbine — nezavestno pijan. Bil pa je res netečen prizor, gledati oba starša, dva otroka in tujega moškega in zensko, ki so se vsi bili udeleževali popivanja in gostovanja, dokler se niso ostrupili z alkoholom. Zdravnik je vsem kmalu pomagal, a zensko je dal prevesti v bolnišnico, ker jo je bil alkohol napol omrtvil.

p Modrasov strup. V Poreču je umrl 7 let stari deček Anton Bodettich, ki ga je bil, ko se je igral v okolici mesta, ugriznil modras. Kljub takojšnji pomoči ni nobeno sredstvo pomagalo; dečko je umrl po 24 ur trajajočih hudih mukah za učinki strašnega strupa.

p Strela v šoli. V Fontanah v Istri je udarila strela v šolsko poslopje, ki je brez strelovoda. Škoda, ki je nastala na hiši, je znatna, kajti razbit je zvonec, veterica na strehi razklana, ena stena predrta, vrata razpochena, tabla in klopi pa so precej razprskane. Prava sreča je, da ni bilo v usodnem trenutku žive duše v šoli.

p Ponesrečena »Skodra«. Mnogoimenovani parnik »Skodra«, ki je znan radi afere svojega bivšega kapitana Blatiča s srbskimi vojaki in črnogorskimi oblastmi, je zavozil na čeri v reki Bojani. Z Reke je šel »Skodro« reševat poseben parnik.

Slajerske novice.

š Velik mladeniški tabor se je vršil včeraj v Črni gori pri Ptuj. Navzočih veliko »Orlov« v uniformah. Govorili so dr. Korošec, dr. Hohnjec, Meško, Brenčič in kaplan Baznik. Popoldne se je vršila javna telovadba v št. Lovrencu. Govoril je Dostal z Dunaja.

š Stanje ponesrečene Odilonove. Iz Celja poročajo: Zdravje Helene Odilonove se relativno povoljno izboljšuje. Tri dni slavna igralka po nesreči ni mogla piti, zdaj more že mleko zavživati. Dr. Negri je ob ponovni preiskavi doglal, da je vopnjeno sesto rebro. Mrzlica slavne igralka več ne tresse, žila bije normalno. Odilonova bo lahko kmalu Celje zapustila in se šla zdraviti v sanatorij.

š Velikansk požar je izbruhn v soboto, dne 2. t. m., ob 5. uri popoldne v vaseh Pongerice in Spodnje Jablanje, župnija Cirkevca na dravskem polju. Zažgali so otroci. Požar je uničil 25 hiš z gospodarskimi poslopji, orodjem, žitom in živino. Škoda znaša nad 100.000 K.

š Promocija. Na katoliški univerzi v Friburgu v Švici je dne 22. julija promoviral za doktorja filozofije naš štajerski rojak p. Hadrijan Kokol O. F. M. Mladi velečastiti gospod doktor je znan našim cenjenim čitateljem po mnogih pismih iz Friburga in mu s čitatelji vred k promociji čestitamo!

š Čudak. Zandarmerija je dne 22. julija v Gradiški v gozdu posestnice Jurgec prijela 39letnega dninarja Fr. Habjančiča in ga izročila ptujskemu okrajnemu sodišču. Habjančič, ki je že od junija naprej bival v neki 15 korakov od Drave oddaljeni votlini, katera je zelo težko pristopna in jo je on

sam izkopal ter s smrekovimi vejami in praprotyjo olepšal, je posestnikom v bližini pokradel krompir, zelje, čebuljo in fižol ter spravil v svoj podzemski brlog. »Puščavnik« je poškodoval v Jurgecovem gozdu tudi več dreves. Okrajno sodišče je tega čudaka obsodilo na mesec ječe. Dne 25. julija pa je obsojence začel v ječi divjati in je hotel razbiti vse pohištvo, tako da so ga morali dati v prisilni jopič. Ko bo Habjančič odslužil ječo, ga bodo oddali v deželno norišnico Feldhof pri Gradcu.

š Slovenskim zdravnikom. Mesto okrožnega zdravnika za Muto, Pernice, Sv. Primož in Soboto s sedežem v Muti, je do dne 31. avgusta razpisano. Potrebno je znanje jezikov, rabljenih v okraju. Upamo, da slovenski zdravniki tega mesta ne bodo pustili iz evidence. Dobro bi bilo, da se za taka mesta briga tudi društvo slovenskih zdravnikov.

š Čemu ti nepotrební izdatki? Deželni odbor razpisuje v inseratnih delih nemškonačionalnih listov začetek šolskega leta na deželni gimnaziji v Ptuj in natančne pogoje za sprejem. Čemu to? Nedavno smo že razjasnili v »Slovencu«, da lovi dežela in Ptujčani od vseh vetrov dijake za ta nemškonačionalni zavod. Domačini ne marajo dati svoje dece v to šolo. Večina otrok je iz tujine. Ali ima štajerska dežela toliko odvdišnega denarja, da plačuje drago šolo za tuje otroke? Ali ni na Štajerskem dovolj prostora za tiste v vodo vržene tisočake? Kakor vemo, se gre samo za to, da se zavod vzdrži, šola za silo napolni in v Ptuj nemštvo umetno vzdrži.

š Slaba mu prede. Z veliko gostobesednostjo naznanja »Štajerc«, da bo od sedaj za 4 K na leto farbal ljudi. Dosedaj so ga vzdrževali Šudmarka, Šulverein ter spodnještajerski nemškutarski trgovci in obrtniki, da je hujskal in delal razpor med slovenskim prebivalstvom, od sedaj si ga bodo morali plačevati njegovi backi sami. Najbolj nesramen pa je ta s pruskim denarjem plačani listič v tem, ker se hvale, da je v resnih časih držal visoko avstrijsko zastavo. Pravi kozel kot vrtinar, kakor ga rišejo v pogovorih.

Cestni zakon. Zakon z dne 21. februarja 1912, veljaven za vojvodino Kranjsko, glede gradnje in vzdrževanja javnih neerarskih cest in potov. Ta zakon je bil ravnokar razglašen in je stopil s 1. avgustom t. l. v veljavo. — Knjižica velja 1 K 20 vin., vezana 1 K 50 vin. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Zakon je ponatisnjen v obeh jezikih.

»Povijest kraljevine Hrvatske.« Napisal dr. Rudolf Horvat, c. kr. profesor v Zagrebu. Zvezek I. Cena 60 h. — Prejeli smo I. zvezek tega obsežnega dela, v katerem namerava dr. Horvat opisati zgodovino hrvaške od najstarejših časov do l. 1912. V prvem zvezku je dospel do leta 1102., to je do konca hrvaške narodne dinastije. To delo je dr. Horvat spisal na podlagi prvih zgodovinskih virov, ki jih navaja pod črto na vsaki strani. Tako homo končno dobili kritično pisano zgodovino, o kateri se ne bo moglo reči, da je vzeta iz domišljije ali iz zraka. Cela knjiga bo z originalnimi platnicami vred stala 6 K. Predplačila se pošilja prof. Horvatu, Zagreb, Kačičeva ulica št. 20. Kdor hoče, se lahko na delo samo naroči, ne da bi takoj plačal 6 K; knjiga se mu bo potem poslala po poštnem povzetju. Kdor plača knjigo naprej, jo dobi franko.

Ljubljanske novice.

lj Vse one, ki imajo še kako prenočišče za udeležnike katoliškega shoda lepo prosimo, da prenočišča nemudoma do sobote naznanijo v našem uredništvu od 9. do 10. ure dopoldne.

lj Odsek za zunanje priprave katoliškega shoda ima danes ob 8. uri zvečer v posvetovalnici K. T. D. sejo. Prosimo za polnoštevilno udeležbo.

lj Vsi, ki imajo nabiralne pole za stanovanjsko društvo za Krakovo in Trnovo v Ljubljani se je vršila včeraj popoldne nad vse sijajno. Občinstva je bilo na veselici toliko, da je bil prav lepo okinčan, zagrajen veliki gostilniški vrt popolnoma zaseden. Viška godba je izborna vršila svojo nalogo, bilo je pa tudi mnogo druge prav prisrčne zabave. Turška kavarna in slaščičarna sta bili vedno prav močno oblegani. Čast Trnovčanom! Gospod Pock pa se je s svojo

točno postrežbo in normalnimi cenami pokazal, da je v takem slučaju mož na svojem mestu.

lj Nemško gledališče bo letos imelo tudi opero. Nemški ravnatelj dobi samo okoli 30.000 kron podpore, poleg tega je gledališče mnogo manjše kot je deželna in vendar dobro izhaja.

lj Osebna vest. Vpokojen je na lastno prošnjo računski nadsvetnik g. Jernej Kilar.

lj Umrla je včeraj v deželni bolnišnici gdnj. Frančiška Janežič, nadzorovalna dama pri društvu »Mladika«.

lj Izlet v Ljubljano s posebnim vlakom priredi tržaška Narodna Delavska Organizacija dne 17. t. m.

lj Na ljubljanskih ljudskih in meščanskih šolah je bilo v minulem šolskem letu 5693 otrok; lani je bilo 5666, predlanskim 5674 in pred tremi leti 5687 soloobiskujočih otrok.

lj Deček izgini. Prošnja. Pretečen teden je izgini 20letni mladenič v ljubljanski okolici. Videli so ga nazadnje blizu Sent Vida nad Ljubljano. Ima svitlo sivo obleko, belo srjaco z modrimi rižami, temnosiv klobuk in rujave sandale. Kdor kaj zanesljivega o njem ve, je prošel, to naznaniti pisмено ali ustmeno na pošti v Sent Vidu nad Ljubljano.

lj I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani naznanja, da se s 1. avgustom t. l. preseli v Selemburgovo ulico št. 4 v pisarniške prostore spedijskega podjetja gospoda Fran Uherja. Ker bo pisarna v jako prometni ulici, se bodo stanovanja in lokali lahko oddajali. Hišne gospodarje opozarjamo, da prazna stanovanja pravočasno naznanijo. Uradne ure: dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne od 3. do 7. ure. — Odbor.

lj Težavna aretacija. Včeraj popoldne se ga je bil nek sredstarosten mož nekoliko čez mero navlekel in prikoracil na Karlovsko cesto. Alkohol ga je bil tako zmotil, da se je vlegel na progo električne železnice, s katere so ga s težavo spravili in ker le ni dal miru, je prišel v poštev policijski stražnik, ki je pa naletel na odpor. Možakar, ves zmešan od alkohola, se mu je uprl in je imel varnostni organ velike težave z njim. Spoprijela sta se bila dežanski in ko je občinstvo uvidelo, da mož postave pri najboljši volji ni mogel izvršiti svoje naloge, mu priskoči na pomoč nek civilist, ki je stražniku toliko časa pomagal nasilneža ukročiti, da ni prišel še en stražnik. Dva močna moža sta ga aretovala, a sta imela oba z njim posla čez glavo. Suval ju je od sebe, se metal na tla in sploh delal z njima, kakor pobesnel. Svojo težavno nalogo sta slednjič le izvršila, in sicer tako prizanesljivo, da se je občinstvo čudilo.

lj Umrla je druga hčerka dež. račun. oficijala g. Jerala, Cirila Jerala. Naše sožalje!

Razne stvari.

Ostanki razbitega Titanica. Angleški listi poročajo iz Newyorka: Kapitan nekega parnika, ki je priplul v Newyork, poroča, da je videl na kraju, kjer se je »Titanic« potopil, ostanke ladje, in sicer prednji del. Ladja tiči na skali, ki je do zdaj še niso poznali. Mogoče je torej, da se je »Titanic« zato potopil, ker se je na skalo zadel.

Strašen zločin blaznega Japonca. Iz San Francisca se poroča, da je zblaznel bivši japonski stotnik Sakes Jotuman, ki se je pred Port Arturjem odlikoval in je v blaznosti izvedel harakiri (preparanje trebuha) na svoji ženi, 3 sinovih in na sebi. Sakes Jotuman je živel v domišljiji, da ga Rusi zasledujejo.

Strašna eksplozija v Neapelju. V tvornici Antonia Pieta v Neapolju je bilo več eksplozij. Dva delavca sta ubita, štirje so pa nevarno ranjeni.

Strašno neurje v Južni Italiji. Iz Rima poročajo: Strašni viharji so divjali v okolici Brindizija in so napravili velikanske škode. V okolici Riminija in ob Jadranskem morju je tudi vihar ogromno škodo napravil. Potopilo se je več ladij, utonilo je 7 oseb.

Belgrajsko gledališče med balkansko vojno. Član moskovskega umetniškega gledališča, Andrejev, ki je zadnji dve leti kot režiser vodil belgrajsko gledališče, se je na svoji poti v Rusijo nasproti nekemu dunajskemu poročevalcu takole izjavil o belgrajskih gledaliških razmerah: Belgrajsko kralj. gledališče je bilo za časa balkanske vojne redno odprto. Izpočetka so bile predstave bolj slabo obiskane; ko so pa začele prihajati z bojišča zmagovalne vesti, je občinstvo trumoma zahajalo v gledališče. Na programu so bila večinoma ruska dela: Gogoljeva »Ženitev«, Tolstega »Živi mrlič«, Ryskovskega »Kače« in »Stric Vanja« od Čehova. Vendar pa Belgrajci niso imeli pravega razumevanja za fino Čehovo umetnost in je moral »Stric Vanja« po četrti predstavi v ropotarnico. Z velikim uspehom se je igrala Lazarevičeva »Kosovska žaloigra«. Tudi »Vilim

Tell« je navdušil Belgrajce ter se je mnogokrat igral. Značilno za srbske državne finance je dejstvo, da so vsi igralci na belgrajskem kralju gledališču kljub vojni redno dobivali svojo polno plačo, medtem ko je belgrajska vlada takoj začetkom vojne znižala igralne gaže na eno četrtino navadne plače. Zanimivo je dalje dejstvo, da je srbsko vrhovno vojno poveljstvo dovoljevalo igralcem, ki so bili poklicani k zastavam, štirinajstdnevne dopuste, da so mogli sodelovati pri predstavah.

Letošnji julij je bil najhladnejši v zadnjih 139 letih. Sicer se pa vremenske anomalije od začetka 20. stol. sem neprestano pojavljajo. Tako smo imeli leta 1902. najhladnejši maj izza leta 1775, leta 1905. najhladnejši oktober, leta 1906. najtoplejši november in lani najhladnejši september ter sploh najhladnejši jesen izza leta 1775. Letošnji julij je bil samo za polgrado stopinjo toplejši nego normalen maj in premrzel celo za Petrograd, kjer znaša normalna julijska temperatura 17,7°, naša letošnja julijska temperatura pa je znašala 16°. Tako julijsko temperaturo imajo v deželah, ki leže 24 milj južno od polarnega področja, to je n. pr. v severni Finski in Laplandu. Avgust, ki je navadno nekoliko hladnejši nego julij, bo letos pač najbrže nekoliko toplejši.

Izkoriščanje delavstva v socialni demokraciji. V besnem prepiru, ki vlada med separatistično in centralistično strujo, uide sodrugom na obeh straneh marsikakšen očitak, ki jasno osvetljuje nezasišano izkoriščanje delavstva v socialni demokraciji. Tako očita soc. dem. »Arbeiter Zeitung« na Dunaju separatistom, da imajo v strokovni organizaciji lesnih delavcev organiziranih 6375 oseb in 161.425 K letnih dohodkov. Od tega porabijo za uradnike, tajnike itd. — to je za »koritarje«. kakor bi rekla naša »Zarja« — 23.486 K. Pri centralistični državni organizaciji — tako piše »A. Z.« — imajo pa včlanjenih 28.296 delavcev, a izdajo na upravnih stroških samo 50.193 K. Koliko je vseh dohodkov, »Arbeiterica« ne pove. Na vsak način so ti upravni stroški ogromni in le kažejo, da tudi centralisti neusmiljeno strizejo delavstvo. »Arbeiterica« očita separatistom, da mora vsak njihov delavec plačati za upravne stroške po 5 K 11 vin. na leto, medtem ko bojdja centralistični delavec za upravo ne plača več nego 1 K 73 vin. na leto. Seveda separatisti ne molče na ta očitanja in vračajo centralistom milo za drago. Iz vsega tega jasno izhaja le to, da soc. demokracija v resnici nezasišano izmozgava delavstvo, o čemer je bil pa neopristrani svet itak vedno prepričan. Prav je le, da e sedaj soc. demokracija to sama potrdila črno na belem.

Sodruzi v balkanski vojski. V vojski v Turčijo in Bulgarijo je padlo tudi veliko socialnih demokratov, predvsem se omenjajo: Korporal Milorad Aleksić, načelnik strokovnega društva krojačev, padel pri Kumanovu, nadporočnik Marko Mandić, načelnik strokovnega društva opankarjev (v Srbiji sme absolutent obrtne šole napraviti tudi častniški izpit, povišujejo se pa v častnike tudi podčastniki), padel pri Kičevu, infanterist Nestorović, načelnik tiskarske organizacije, padel pri Retkih Bukvah, nadporočnik Aleksander Krasnojević, tajnik strokovnega društva arzenalskih delavcev, padel pri Retkih Bukvah, neznana je usoda strankinega tajnika poročnika Tuzovića. Dr. Topalović, socialno-demokratski pisatelj, polkovnik pri drinski diviziji, je živ in zdrav.

Omejitev obrata budimpeštanskih mlinov. Mlinarji v Budimpešti so sklenili, da bodo mleli mlini meseca avgusta in decembra le štiri, v dobi med navedenim časom pa le 5 dni tedensko.

Koliko piva se izviri v naši državi. Dunajska trgovska in obrtna zbornica poroča, da se je lani zvarilo v naši državi 21.630.000 hl piva, 1.090.000 hl manj kakor predlanskim. Na Nizjem Avstrijskem so zvarili lani 3.710.000, na Zgornjem Avstrijskem 1.070.000, na Solnograškem 451.963, na Štajerskem 1.300.000, na Koroškem 239.114, na Kranjskem 106.733, na Primorskem 131.222, na Tirolskem in Predarlsem 581.999, na Češkem 10.220.000, na Moravskem 1.610.000, v Šleziji 565.456, v Galiciji 1.450.000, v Bukovini 167.934 hl piva. Na Ogrskem so zvarili 2.930.000 hl, v Bosni pa 147.300 hl piva. Meščanska pivovarna v Plznu je zvarila 981.400 hl, Dreherjeva akcijska družba v Budimpešti 649.025 hl, akcijska pivovarna Smichow 624.000 hl, Dreherjeve pivovarne v Malem Švehatu 594.865, Mauthner & sin v St. Marxu 583.427 hl.

Visoka starost. Te dni je umrl v Minsku trgovec Chaim Moškin v starosti 127 let. Leta 1812. je videl cesarja Napoleona I., ko je iz Moskve preko Minska bežal. Moškin je imel pet žen in 116 potomcev.

CERKVENI LETOPIS.

Desetletnica papeštv Pija X. Danes praznuje sv. oče Pij X. desetletnico svojega pontifikata. Na ta dan je bil namreč izvoljen za glavarja cerkve, rimskega papeža.

Zadnje vesti.

PROTESTNI SHOD PROTI WIESERJU.

Gorica, 4. avgusta. Včerajšnji protestni shod Zveze jugoslovanskih železničarjev proti postopanju goriškega postajenačelnika na državnem kolodvoru Wieserja je bil nepričakovano obiskan. Represalije Wieserja in znani odlok tržaškega železniškega ravnatelja Galamboša niso nič izdale. Ko je predsednik Škerjanc iz Trsta shod pri »Zlatem Jelenu« ob 5. uri popoldne otvoril, je bila dvorana prenapolnjena. Predsednik in tajnik sta med živahnim odobravanjem in klici ogorčenja proti postopanju Wieserja obširno pojasnjevala delovanje imenovanega, ki v zmislu nemškega Volksrata z vsemi sredstvi uganja nemško propagando. Zapostavlja in izpodriva brez pravega vzroka slovenske uslužbenice in jih nadomešča z Nemci, zlasti iz Koroške in Štajerske ter tako ne deluje kot nepristranski načelnik, ampak kot izvrševatelj nemško-nacionalnih naklepov, pri čemer uživa Wieser vso potrebno zaslombo od zgoraj. Zadnji čas postaja njegovo postopanje še drznejše in skuša mož z vso silo povečati nemško kolonijo v Gorici. Izvajanja govornikov so izzvala vihar ogorčenja. Govorili so še državni poslanec Mandić, dr. Peter Medvešek, privatni docent Bogumil Vošnjak in Brandner. Došlo je na shod veliko brzojavk, tudi od državnih poslancev. Shod je sklenil resolucijo na železniško ministrstvo, ravnateljstvo v Trstu in vse pripadnosti, katere pozivlja, naj proti Wieserju energično nastopijo in se je odposlala brzojavka železniškemu ministru Forstnerju, ki se pozivlja, naj Wieserja, ki je postal v Gorici nemogoč, takoj odstrani.

HRVATSKE ZADEVE.

Zagreb, 4. avgusta. »Hrvat«, glasilo milinovcev, trdi, da se je kraljevemu komisariju baronu Škerletzu misija posrečila. Med hrvatsko-srbsko koalicijo in seljačko stranko se je sklenil sporazum. »Hrvat« trdi, da sta ti dve stranki voljni vstopiti v vladno večino na podlagi »čistosti nagodbe« in meni, da je koalicija s tem prelomila svoj pakt s stranko prava.

CESAR VILJEM OBIŠČE NAŠEGA CESARJA.

Berolin, 4. avgusta. »Berliner Tageblatt« poroča: Trdi se, da meseca septembra nemški cesar Viljem obiše tudi cesarja Franca Jožefa v Išlo.

BOSANSKE ZADEVE.

Sarajevo, 4. avgusta. Deželni šef general Potiorek je danes odpotoval.

DEMENTI.

Dunaj, 4. avgusta. Vest, da odstopi predsednik najvišje računskega dvora Plenar, je napačna.

MIROVNA POGAJANJA. — PREDLOG ZA PODALJŠANJE PREMIRJA.

Bukarešt, 4. avgusta. Včerajšnja posvetovanja med zavezniki in Bulgarijo še niso privedla do sporazuma.

Srbija je predložila novo mejo, ki naj se začne na neki točki razvodja med Bregalnico in Strumo ob stari turško-bulgarski meji; teče potem doli na dolino Strumice in bi se potem na vzhodu priključila na prvotno predlagano mejo po toku Strume. Bulgarski delegati so ta predlog odklonili, ker hočejo Radovište in Strumico ter po vsej priliki tudi Carevo Selo kot važno dohodno črto na Sofijo na vsak način Bulgariji ohraniti. Ker bi Srbija, če odneha, obdržala še vedno več nego je pred vojsko zahtevala, je s te strani upanje na sporazum slejkoprej dosti upravičeno.

Toda Srbija nima možnosti, da se z Bulgarijo glede svoje meje sporazume, kolikor bi mogla ali morebiti hotela, ker more Bulgariji predlagati modifikacijo meje le sporazumno z Grčijo in paralelno z njo, kajti srbske in grške zahteve tvorijo neločljiv kompleks. Ker pa je Grčija tudi v včerajšnjih pogajanjih izjavila, da brez pogojno vztraja na Kavali, bulgarski delegati pa, da odstop Kavale istotako brez pogojno odklanjajo, je položaj slejkoprej ravno v bistveni točki ostal tako težaven kakor je že izpočetka bil: To tembolj, ker je možnost, da bi se Bulgarija mogla s Srbijo sporazumeti preko Grčije ali proti njej, iz mnogih tehničnih vzrokov zelo malo verjetna. Kar se tiče velesil, se zdi, da glede pripadnosti Kavale med seboj ne soglašajo.

Mirovne aspicije se pa kljub temu ugodno presojajo. Rumunija je v današnji seji mirovne konference predlagala, naj se premirje za tri dni podaljša. O tem bo treba že danes, najkasneje pa jutri sklepati, ker dosedanje premirje v torek opoldne avtomatično ugasne. Skoro izključeno je, da bi ostale države rumunski predlog odklonile, ker more Rumunija vskujočim se strankam danes več koristiti ali pa škodovati nego pa cela nesložna Evropa.

Bukarešt, 4. avgusta. Vkljub vsem še zdaj dalje trajajočim težkočam se

stavlja tukaj miru ugodna prognoza. **Podaljšanje premirja je gotova stvar.** Srbija bo Črnigori kot kompenzar odstopila velik del Sandžaka in baje tudi Prizren.

Bukarešt, 4. avgusta. Venizelos je izjavil, da pomenja od Grčije do zaliva Lagosa predlagana meja minimalno o zahtevo Grčije. Mirovna konferenca stoji zdaj pred važnimi odločitvami. Vendar pa je gotovo, da se premirje podaljša.

Bukarešt, 4. avgusta. Kralj Konstantin je poslal Venizelosu depešo, v kateri se protivi podaljšanju premirja brez mirovnihih preliminarjev. Kralj izjavlja, da tvori posest Kavale poglavito zahtevo Grčije. Grčija je že zadosti koncedirala, ko je privolila v to, da se meja ne konča pri Mariju, ampak med Marijem in Kavalo pri lagoškem zalivu.

TURČIJA UTRJUJE BOSPOR.

Carigrad, 4. avgusta. V Bosporu vlada mrzlična delavnost. Turčija dela priprave, da Bospor zastavi z minami. V Armeniji so vpoklicani starejši letniki.

PORTA.

Carigrad, 4. avgusta. Včeraj se je vršila daljša konferenca med bulgarskim pooblaščencom Načevićem in velikim vezirjem. — Porta je potom nekega inozemskega poslanstva grško vlado obvestila, da je sklenila, da vse grške trgovinske ladje, ki jih je Turčija začetkom vojske zaplenila, Grčiji vrne, onim pa, ki so se ob izbruhu vojske nahajale v Črnem morju, dovoli povratek v domovino.

ODŠKODNINA ČRNIGORI.

Pariz, 4. avgusta. »Temps« poroča, da se je od velesil Črnigori dovoljeno posojilo 30 milijon. Ki ga najbrže ne bo treba vrniti, Črnigori že izplačalo in da so velesile svojo prvotno zahtevo, naj Črnagora vnaprej izjavi, za kaj je bo vporabila, opustile.

PREPOZNO.

Sofija, 4. avgusta. Makedonski begunci so poslali Majoresceju in sir Grey enako se glaseči brzojavki, v katerih ju prosijo, naj se v interesu miru na Balkanu zavzame za avtonomijo Makedonije, ker se Makedonci tudi srbski in grški nadvladi ne bodo pokorili.

DVORNI KAPLAN Č. G. JANKO MARENČIČ UMRL.

Kranj, 4. avgusta. Danes ob tri četrt na 2 je tu umrl kmezoškofijski dvorni kaplan č. gospod Janko Marenčič.

TUDI CASTRO ZAČNE VOJSKO.

New York, 4. avgusta. Ekspresednik venezuelski Castro, ki se je v Venezuelo vrnil, je izjavil vojno proklamacijo proti sedanjemu predsedniku generalu Gomezu.

BOLEZEN PREDSEDNIKA PORTUGALSKE REPUBLIKE.

Lizbona, 4. avgusta. (Agence Havas.) Poslabšalo se je zdravstveno stanje predsednika portugalske republike, ki je obolel na ledicah.

PARIŠKE ZABAVE.

Pariz, 4. avgusta. Povodom včerajšnjega mirozova je prišlo do pretepev med antimilitaristi in občinstvom. Policija je izgreznike razpršila.

PROTI SOCIALNIM REVOLUCIONARJEM V RUSIJI.

Kijev, 4. avgusta. (Petrograjska brzojavna agentura.) V okolici Kijeva je

odkrila policija sedež socialno-revolucijske organizacije. Zaplenili so veliko letakov, oklicev, ponarejenih potnih listov in pečatov raznih oblasti. Zapri so tri osebe.

VOLITVE NA FINSKEM.

Helzingsfors, 4. avgusta. (Petrograjska brzojavna agentura.) Volitve v finski deželni zbor so se izvedle ob zelo slabih udeležbi volilcev. Volilo ni do 60 odstotkov volilcev.

INSOLVENCA.

Bielitz, 4. avgusta. Firma za sukno Förster & sin je prišla v denarne težave. Pasiva znašajo 2 milijona kron.

NESREČA NA MORJU.

Hamburg, 4. avgusta. Ko je parnik »Kaiserin Viktoria Avguste« naglo izplul iz pristanišča, so valovi zagnili 2 kopajoči se osebi, ki sta utonili, štiri osebe pa so vrgli na prod, kjer so nevarno poškodovane obležale.

NESREČE V GORAH.

Inomost, 4. avgusta. Namestniški računski praktikant Maks vitez Woerz, čevljar Ivan Volk in akademik Heinrich iz Monakovega so v gorah ponesrečili, in sicer vsi smrtno.

STRAŠNA POTAPLJAČEVA SMRT.

Bremerhaven, 4. avgusta. Zadušil se je v morju potapljač Oton Krause. Počila je cev, ki je dovajala zrak.

1 MILIJONSKO PONEVERJENJE.

Stuttgart, 4. avgusta. Tajnik judovske višje cerkvene oblasti Friedmann je ponesveril 1 in pol milijona mark in pobegnil.

NEODVISNA JUŽNA KITIJSKA.

»Russische Rundschau« na Dunaju poroča: Zastopniki 16 južnokitajskih dežel so se pod vodstvom Huan Sina zbrali v Nankinu, kjer nameravajo proglasiti neodvisnost južne Kitajske.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 1. avgusta 1913.

Pšenica za oktober 1913	11.94
Pšenica za april 1914.	11.94
Rž za oktober 1913	8.95
Oves za oktober 1913	8.23
Koruza za avgust 1913	8.01
Koruza za maj 1914	7.42

Malo stanovanje

se takoj odda na Ambrozevem trgu številka 10. 2310

Lepo stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje in prikloninami v Rožni dolini, se odda za november. Poizve se pri Franc Kuncu, fotografu, Wolfova ulca 6. 2311

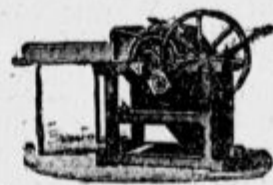
Dva zanesljiva, oženjena

HLAPCA

brez družine, se sprejmeta takoj pri stavbni tvrdki IVAN OGRIN, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8.

Mlatilnice Čistilnice

In vse druge poljedelske stroje naj-novejšega izdelka

po nižjih cenah kupite pri tvrdki

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vsako naj se o tem prepriča in zahteva brezplačno slovenski cenik.

Darovi za katoliški shod.

H. Črnigoi, vikar, Lokavec, 5 K; Ivan Abram, župnik, Črni vrh, 20 K; Matija Sila, dekan, Tomaj, 20 K; Župnija Vrtojba 1 K; Valentin Oblak, župnija Kropa, 5 K; Župnija Dolenja vas pri Ribnici 9 K; Župnija Ambrus 10 K; Janko Borštnar, št. Lenart nad Skofjo Loko, 1 K; Franc Ostrž, sv. Križ pri Ljutomeru, 10 K; M. Langerholz, kaplan, Dob, 5 K; Ivan Črnič, župnik, Dob, 20 K; Simon Zupan, župnik, Ježica, 10 K; Župnija Trnovo 11 K; Jurij Karlin, župnik, Sorica, 3 K; Neimenovan, Nidanje selo, 2 K; Matevž Kos, župnik, Leskovača, 10 K; Alojz Pipan, vikar, Temnica, 1 K; Anton Rutar, Tolmin, 1 K; I. Lovšin, župnik, Lesce, 2 K 50 vin.; Dr. Andrej Snoj, Lesce, 1 K; Franc Plešnar, Lesce, 1 K; Lovro Zagar, Lesce, 1 K; Jurij Murnik, Lesce, 1 K; Nina Dežman, Lesce, 50 vin.; Marija Plešnar, Lesce, 1 K; Marija Lovšin, Lesce, 2 K; Karol Čik, župnik, Zabnica, 1 K; Jakob Kuralt, posestnik, Zabnica, 2 K; Zamar Ciril, kurat, Bilje, 2 K; Adolf pl. Kapus, Kamna gorica, 4 K; Jože Kapus, Kamna gorica, 1 K; Župnija Trviž, Istra, 1 K; Mihael Smid, Solčava, 5 K; Anton Kuhar, Solčava, 1 K; Brečar Jožef, župnik, Velesovo, 1 K; Nemanič, župnik, Brusnica, 5 K; 6 mož, Brusnica, 2 K 40 vin.; Rozina Habe, Goče, 3 K; Ambrožič, Brusnica, 20 vin.; Dimnik, župnik, Begunje, 5 K; Župni urad Planina 2 K; Praust Albert, župnik, Planina, 3 K; V. Scagnetti, stavenik, Ljubljana, 5 K; Jarec, kurat, št. Ferjan pri Gorici, 2 K 72 vin.; Dr. Ivan Benkovič, Celje, 5 K; Pirc, župnik, Cepovan, 2 K; Dr. Ivan Susteršič, dež. glavar, 25 K; Župni urad Lom pri Trziču 7 K 12 vin.; Hranilnica in posojilnica, Sinčaves, 10 K; Štrukelj Ivan, župnik, Zg. Tuhini, 2 K; Pavlovič Jakob, župnik, Suhor, 5 K; Hranilnica in posojilnica, Suhor, 1 K; Janko Šiška, župnik, Senčur, 10 K; Župni urad št. Peter pri Gorici 1 K; M. Ecker, klepar, Ljubljana, 5 K; Janez Flis, stolni vikar, Ljubljana, 25 K; Dr. Vinko Gregorič, primarij, Ljubljana, 20 K; Ivan Dežman, Ljubljana, 1 K 20 vin.; Bešter Ivan, župnik, Senožeče, 6 K; Gustav Koller, župnik, Podraga, 2 K; Neimenovan, Soča, 6 K; Iv. Lavrenčič, dekan, Kamnik, 14 K; Martin Foč, župnik v pok., Kamnik, 2 K; Nikolaj Križaj, župnik v pok., Kamnik, 6 K; Skutra Ludovik, župnik v pok., Kamnik, 5 K; Koželj Miha, župnik v pok., Kamnik, 4 K; Stergar Anton, trgovec, Kamnik, 1 K; Zelnik Mihael, kaplan, Kamnik, 10 K; Matej Strakelj, župnik, št. Peter pri Mariboru, 10 K; Jakelj Gregor, župnik v pok., Ljubljana, 1 K; M. Humek, sadjarski učitelj, Ljubljana, 3 K; Oroslov Dolenc, svečar, Ljubljana, 5 K; Dr. Derganc, primarij, Ljubljana, 20 K; Anton Znidaršič, župnik, Draga, 4 K; Angela Češnovar, Ljubljana, 10 K; Peter Krišch, Ljubljana, 5 K; Zelnik Josip, župnik, Čemšenik, 5 K; Šimen Frulič, župnik, Gorošelo, 3 K 72 vin.; Josip Knavs, kaplan, Draga pri Trstu, 1 K; Hranilnica in posojilnica, Preska, 30 K; Hranilnica in posojilnica, Vurberč, 5 K; Janez Bizjan, dekan, Moravče, 10 K.

Vsak somišljenik, ki želi na široko zasnovanemu letošnjemu katoliškemu shodu lep uspeh, naj pošlje svoj dar na naslov: Anton Sušnik, c. kr. profesor, Ljubljana.

Komita Mirko.

Poročevalec Milko Kelovič piše o svojih doživljajih na Balkanu med drugim to-le:

Bilo je na kolodvoru v Skoplju. Ravno kar smo stopili na vlak in udobno posedli v vozu I. razreda. Zunaj se je že mračilo; pršil je droben, neprijeten dež in bilo je dokaj hladno. Namenjeni smo bili v Niš. Malo pred odhodom vlaka slišimo zunaj pod oknom neko govorjenje in ko pogledamo skozi okno, zagledamo večjo skupino možkih. »To so četaši!« pravi naš spremljevalec. Očividno so hoteli na vlak, a ni bilo več prostora. A niso odnehal in se živahno in glasno pregovarjali z železniškimi uslužbenci. Le najmlajši komita je stal mirno poleg vojvode in se naslonjen na karabin nekam zagledal, kakor bi se vse to njega niti ne tikalo. Naš spremljevalec nas je opozoril, da je to deklet, ki se je podalo med četaše.

V vozu sta bila poleg mene še dva časnikarja: en Mažar in en Nemeč. Vsi smo se začeli živo zanimati za mladega četaša in stopili smo venkaj, da bi z ujo govorili, o čemer sem tovarišema bil za tolmača. Ko so končno četaše le sprejeli na vlak, smo komitaša Mirka — tako je dekletu bilo ime — povabili v svoj voz. Tu je sedaj sedela med nami in nam pripovedovala o sebi. Je rojena Belgrajčanka, Milena Mandičeva, edinica bogate matere vdove. Dopršila je sedem licejskih razredov in je stara 17 let. Že dolgo je prosila mater, da bi jo pustila v komite, a mati niti slišati ni hotela in se o taki priliki takoj zjokala. Da bi spravila hčerko na druge misli, jo je dala na pošto, in ko je dobila mesto v Čazmiji, je namesto v službo šla med četaše. Da bi se sedaj vrnila, ni niti govora. Izvežbala se je v orožju in sedaj kar Bog da in sreča junaska.

Mi jo gledamo in poslušamo. Obločena je v temno grobo komitsko uniformo; vojaško čepico si je globoko potegnila, da bi se ne videli črni ženski lasje. Lice je od solnca ogorelo, v živih črnih očeh poigrava otroška, a obenem odločna, skoro mladeniška duša. Drobne roke ji nikoli ne počivajo; zdaj se igra s puško, zdaj z nožem, zdaj si popravlja naboje, zdaj bombo za pasom. Kaže nam in razlaga, kako je bombo rabiti. Moj nemški tovariš jo nemirno opazuje in da bi odložila nevarno stvar, ji ponudi — košček čokolade. In komita Mirko grizlja čokolado in živahno pripoveduje o svojih vajah in preizkušnji pri komitaših. Tovariši

so jo mnogokrat za poizkušnjo v gluhi noči pustili samo na straži in jo poizkušali uplašiti. A vsako tako preizkušnjo je dobro prestala, nikoli in ničesar se ni bala. »Dokler je puška poleg mene, se mi ni ničesar bati!« Dal so ji karabin, ker je manjši in lažji.

Nato je navdušeno začela pripovedovati o četaškem življenju. »Ravno taka-le temna, deževna noč je za nas. Tiho, da nas niti gora ne čuje, se vzpenjamo po skalovju proti sovražnikovemu taboru. Ko dospemo na mesto, uprizarimo ogenj in smrt — kakor vihra. Nato nas v hipu zmanjka v noči in ni ga, ki bi nas našel. Ali če za grmom čakaš sovražnika. Iz dalje začuješ topot konjskih kopit. Sovražni jezdec se prikažejo; oprezno prisluškujejo na vse strani kakor bi slutili smrt. Tedaj se dvignemo na eno koleno in pomerimo z bajonetom na puški. Kakor bi trenil se zgrudita jezdec in žival, kakor bi se v zemljo udrila.«

»Ali ste že bili v boju?«
»Ne, a tovariši nam pripovedujejo.«
»Pa če pridete sedaj v boj in padete?«

»Kaj pa zato! Na to smo vsi pripravljani. Sicer pa mora biti taka smrt sladka. In — četašem Bog pomaga! Ako se vrnem, bom dovršila nauke in napravila maturo. Potem pojdem na Francosko študirat medicino.«

»Zakaj pa tega sedaj ne storite, zakaj ste šli med komite?«

»Zakaj? Zato, ker mi je tako velelo srce. Štiri mesece sem stregla ranjenim vojakom v belgrajških bolnišnicah in poslušala njihove junaške povesti. Srce se ni dalo več umiriti. Ženska obleka se mi je zdela pretesna in moderni čenski klobuk me je tiščal kakor bi bil iz svinca. Srce bi mi bilo počilo, ako bi me ne bili sprejeli.«

Tekla je polnočna ura in mladi komita je bil videti utrujen in zaspan. Vstala je in odšla med svoje tovariše.

Tudi mi smo bili utrujeni; tovariša sta legla in odpravil sem se v sosednji oddelek, ki je bil zame pripravljen. Toda ko pogledam, vidim, da so ga nepazeno zasedli četaši. Stisnjeni drug ob drugem so vsi spali. Gledal sem jih. Sami mladi ljudje, nobeden še ni prekoračil 25. leta. Obrazi trdi, temni in odločni. Z njimi nihče ne postopa mehko, pa tudi sami ne poznajo usmiljenja in mehko. Obleka oguljena, premočena. Smilili so se mi, ko sem jih tako gledal. Kdaj so se zadnjič najedli in kdaj in kje se bodo prihodnjič? Kakšni naporji in strahote jih čakajo v bližnji bodočnosti — koliko izmed njih objame smrt na bojnem polju? Ubogi junaki!

Nisem jih hotel niti buditi. Pogledal sem v drugi oddelek in prizora, ki se je tu nudi mojim očem, ne bom nikoli pozabil. Med dvema starčkoma, eden z brado, drugi brez nje, a oba bela kakor goloba — je sedel komita Mirko. Glavo je naslonil na prsi starejšega — na patrone, ki so pritrjeni na jermenu. Spi. Čepica se ji je malo premaknila in lasje ji padajo po licu, ki je spokojno kakor otrokovo. Starčka — osivela četaška vojvoda — bdi. Tisti, na čegar prsih sloni Mirkova glava, se je zagledal skozi okno v noč, drugi je obrnjen v deklčin obraz. Kaj neki premišlujeta starčka? Prisegla sta dekletu, da jo bosta varovala kakor lastnega otroka — ali ju je radi nje strah bodočnosti?

Cenovnike šolskih tiskovin in učil smo razposlali vsem šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom. Letošnji cenovnik je zelo izpopolnjen. Imamo nekaj novih tiskovin; še bolj se je pa izpopolnila zaloga učil. Šolska vodstva, oziroma krajni šolski sveti lahko uporabljajo vposlani cenovnik za naročilni list. Vsaki pošiljatelj bomo priložili nov cenovnik.

PRVOVRSTNI PRIPOVEDNI SPISI.

Finžgar: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. I. knjiga 3 K, vez. 4 K. II. knjiga 3 K 80 h, vez. 4 K 80 h. — To je po soglasni sodbi strokovnjakov največje in najlepše slovensko leposlovno delo, ki bo tudi pri tujih narodih vzbudilo občo pozornost.

Haggard: Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 2 K 20 h, vez. 3 K 20 vin.

Haggard: Roža sveta. Povest iz dobe tretje križarske vojske. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h.

Haggard: Salomonovi rudniki. Afrikanška povest. 1 K 60 h, vez. 2 K 40 vin.

Navedene tri povesti so tako mične in v njih je toliko lepote, da si bo vsak, kdor si bo kupil in prebral eno, takoj nabavil tudi drugi dve.

Sienkiewicz: Skozi puščavo in puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. — Slavnoznan poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njene še divjeje prebivalce.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema (Lucaj Flav). Zgodovinski roman. Dve dela 3 K 80 h, vez. 5 K 40 h. — Ta prekrasna povest se vrši le nekaj let po Kristusovi smrti in se konča z razdejanjem jeruzalemskega templja.

Krmar Milanovič. Povest. 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Kdor hoče spoznati morje in njegove strahote, naj bere to povest, ki pretresljivo slika blodnje uboga mornarja, ki se je edini otevil iz potapljače ladje. — Po pošti stane vsaka knjiga 20 vin. več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

PRODA SE TRGOVINA

v večjem mestu na Spod. Stajerskem; manufaktura in konfekcija, na najugodnejšem prostoru pod ugodnimi pogoji. Naplačilo 15—20.000 K. Naslov se izve v upravnistvu pod št. 2272.

Primarij
Dr. Josip Stojc
ne ordinira
do srede avgusta

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani

naznanja da se s 1. avgustom t. l.

preseli v Selenburgovo ul. 4

v pisarniške prostore spedijskega podjetja gospoda Fran Uherja.

Ker bo pisarna v jako prometni ulici, se bodo stanovanja in lokali lahko oddajali. Hišne gospodarje opozarjamo, da prazna stanovanja pravočasno naznanijo.

Uradne ure: dopoldne od 8 do 12 ure
popoldne „ 3 „ 7 „

2273

ODBOR.

Št. 17006.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat razpisuje vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 15. julija 1913 javno pisмено ponudbeno razpravo za oddajo:

kleparskih, krovskih, mizarskih, ključavničarskih, steklarskih in pleskarskih del, nadalje za **dobavo železnine** in za **upeljavo vodovoda** pri izvršitvi prizidka h hlevom za drobnico v mestni klavnici na dan

6. avgusta t. l. do 10. ure dopoldne.

Ponudbe morajo biti opremljene s 5% vadijem določenim na podlagi jednotnih cen, ki jih je s številkami in besedami navesti in na njih podstavi preračunjenih skupnih svot.

Vložiti jih je v zapečatenih zavitkih pravočasno do razpisanega roka pri mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni mestnega stavbnega urada. Tukaj so tudi proračuni, načrti, pogoji in drugi ponudbeni pripomočki razgrnjeni v navadnih uradnih urah vsakemu v pogled.

Na ponudbe, katere ne bodo po vsem ustrezale razpisnim pogojem in določbam ali na take ponudbe, ki bi se pogojno glasile, prekasno ali naknadno vložile, se ne bode oziralo.

Mestna občina si izrecno pridržuje dela oddati po lastnem preudarku tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. julija 1913.

2194

GOZDAR

zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, vaje vseh gozdno obratnih opravil, kakor tudi manipulacije na žagi, se išče za **takojšnji nastop, ali vsaj do konca avgusta t. l.** Pogoj primerna gozdarska izobrazba in nižja državna skušnja.

Ponudbe, opremljene s spričevali in s poročilom o dosedanem službovanju, se naj naslove na: **Stolni kapitelj v Ljubljani.**